

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 12 frt.
 Fél évre 6 frt.
 Negyed évre 3 frt.
 Egy órára 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre 14 frt — kr.
 Fél évre 7 frt — kr.
 Negyed évre 3 frt 50 kr.
 Egy órára 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

Szerkesztőség:
 Kazinczy-utca 1. szám, földszint.
 Bármilyen levelet csak ismert
 kézírtól fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
 Kazinczy-utca 1. szám, földszint.
 balra.
Hirdetések díjazás szerint.
 Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
 után: szám 3 kr.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk a hetedik évnegyedbe lép s maholnap régi ismerősök leszünk Arad városában, s Arad- és Csanád-megyékben, melyeket testvér-í kapocs fűz egybe. E törvényhatóságok közönsége folyvást fokozódó mértékben pártolja lapunkat, s mi e pártolásra töltünk telhetőleg érdemessé igyekeznünk magunkat tenni. Most, a választások lezajlása után épp oly szükség van lapunk fenntartására, mint volt máskorral ezzel elmozdítására.

Tanuságunk a lefolyt másfél év, hogy mindig a tisztesség hangján irunk, s ezután sem fogjuk átlépni azokat a határokat, melyeket a mások meggyőződésének tisztelete elénk szab, de különben is szükség nélkül nem fogunk politizálni. Fő törekvésünk az lesz, hogy minél hűvebben képviseljük városunk és a két testvér-megye érdekeit, s hogy lapunk minden közlésében megbízható és minden rovatában érdekes legyen.

Czikkiróink és levelezőink száma folyvást gyarapodik. Az imént lefolyt választási mozgalmak alatt is elvontunk látva minden oldalról tudósításokkal, s felkértük levelezőinket, hogy ezentul minél gyakrabban értesítsenek vidéki társadalmi és gazdaság életéről.

Tárca-rovatunk élénkítésére kiváló gondot fordítottunk és fogunk fordítani. A regényen kívül minden számban közlünk részben komolyabb irányu, részben csevegő és elbeszélő tárcza-czikkeket.

A politika nem vévén ezentul annyira igénybe lapunk terét, közgazdasági rovatunkat is bővebbé fogjuk tenni, a minthogy ez iránt közönségünk köréből is óhajtsák nyilvánulni.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Junius 28.)

A miről a százsorszépek beszélnek.

— Eredeti regény egy kötetben. —

(Mindon jog fenntartva.)

Írta: Zachariás Kallós Ilonka.

A gyönyörű négy sötét pejlő csak úgy röpítette a kis könnyű kék hintót, melyben a tizenhét éves Margit grófnő tért egy hosszú évi távollét után haza, még pedig nem úgy mint eddig, csak egy pár hónapi itthon időzésre, hanem mint a cserháti uradalom egyetlen örökösje jön élvezni azt a sok örömet, fényt, pompát, a mit egy nagy vagyon bírása csak szerezhet.

Margit tudta értéke szerint becsulni vagyonát, mert azon aristocraticus nevelő intézetben, hol befejezést nyert kiképzetése, rendkívül nagy súlyt fektettek a gazdaságra, a nevelésnek mindig kiváló figyelemmel bántak vele; társai irigyelték s nem egyszer mondták neki: Mily boldog vagy te Margit, neked magadnak több vagyonod van, mint nekem és testvéreimnek összesen.

Ha látogató jött az intézetbe, annak rendszeren fel hívták rá figyelmét; nézve, az ott Cserháti Margit grófnő, az örösi cserháti uradalom egyetlen örököse.

Margit tudta, hogy mily gazdag és örült ennek; szép fejét megszóka büszkén magasra emelve hordani. Abban a szép fejben mennyi fényes ábránd, határt nem ömör, aranyos terv hemzsegett a jövőre nézve! És most, hogy le rázhatta a nevelő intézet nyíltságáról, keble majd szét pattan a boldogságtól.

Az öreg Cserháti grófné társalgója ki-gérei őt utjában haza, és már az mily régen mondja „nézve grófnő ez mind az ön, nézve bármire s a mennyire szemé beláthat, ennek az örösi területnek ön az urója.” Margit körüljártja a sötét szeméit e remek zöld veléssel, árnyas erdővel, virágdu rétekek borított földön; úgy örült ennek a nagy gazdaságnak, oly boldog, hogy karjait kitérve szeretné keblére ölelni azt az egész — májusi harmatban meg fűrdött — természetet.

Szive még hangosabban kezd dobogni, midőn megpillantja, a park fái közül kicsilámlani az ősi kastély bádög fedelét, aztán olyan türelmetlenség, olyan ideges izgatottság

Kérjük t. előfizetőinket és barátainkat, hogy lapunkat minél szélesebb körben terjesszen és ajánlani sziveskedjenek.

Arad, 1887. június hóban.

Az „Aradi Közlöny”
 szerkesztője és kiadó-
 hivatala.

Idegenek vonzása.

Arad, jun. 27.

Atzél Béla báró nagy fontosságú kezdeményezésére, hogy a Kelet számára, ha lehet, fejlesszünk fővárosunkból egy második Párist. Már nem pusztán a főváros kérdése többé, mert most már kétszeresen Magyarország kérdése az, mivel a javaslat kibővült és nem tisztán a fővárosba akarja vonzatni az idegent, de arra törekszik, hogy Magyarország természeti, ipari és más kulturai látványosságai a külföld előtt megismertetvén, elérjük azt, hogy Nyugat és Kelet nagy számban keresse fel azt a kis országot, melynek téreit négy folyam árja szegi.

Hála istennek ma már eljutottunk addig, hogy nem kell a felől kesereg-nünk, mert a külföldi barbár, civilizáció nélküli, jött-ment népségek tart; — annak is örülhetünk, hogy Bowringok nincsenek többé, a kik nagy entusiasmusukban, mert a Dunántul egy csendes helyen, a nyári alkony csendjében, a hol a páratlan magyar népdal szűrődik ki, a mit a féle szegény kaszások cselekesznek meg, hát menyre-földre esküdjök, hogy az ilyen népek felesleges a civilizáció. Ma már nem azért mutogatjuk és akarjuk mutogatni magunkat a külföldnek, hogy meglássanak a milyennek valójában vagyunk, hogy még se a nyeregkapa alatt süjtjük mi a számunkra a rostélyost, nem; e czéltől semmiféle debütizásra nincsen szükség. Azért akarjuk magunkat mutogatni, hogy hasznát lássuk.

Mert van természetes fekvésünk,

fojja el. Meg állítja a hintót a park egyik ajtaja előtt. Az soká lenne, míg a főkapun bekerülne. Ki szokken a hintóból, aztán csaknem futva balad a park utain végig a kastély felé. A fák hajlongva üdvözlik, a madarak egész hangversenyt csapnak tiszteletére, a fű bódolattal simul le apró lábai alatt, az útszélre ültetett virágok barátságosan bólogatnak tele, és ő futásban üdvözöl virágot, fűvet, madarat, fákat, ezeket az ő kedves ösmereit, aztán izgatottságában majd le roskadva, megyen fel a széles marulány lépcsőn és ott a terrazon nyakába borul egy öreg, hófehér haju nőnek, a ki nem tud felkelni, hogy elébe menjen az ő egyetlen gyermekének, nem tud elébe kiáltani, mert a nagy öröm el fogja szavát, csak magához szorítja azt a rémlelő karesu alakot, és sir örömben. Végre a sok csók és köny-zápor után felemeli kebléről leánya arcát, hogy láthassa azt a könyes szemű, mosolygó ajku, édes arcot, aztán ismét magához öleli, hogy csókjaival borítsa el.

A távolból hangos eljénzés hallatszott. Ez magához téríté az anyát és leányát. Margit leküzdve megatottságát, megkerde, hogy mi az?

Cserháti grófné letörtülte könyeit, aztán mosolygva nézett leányára.

— Az az éljen, gyermekem, neked szól: a hintót bizonyosan most pillantották meg, a te tiszteletre összegyűlt emberek ott vannak az uradalmi tisztek, a falubeli urak, s mindnyájok nevében a tiszteletes ur akart tégedet üdvözölni. Oh, mint vártunk mindnyáján! édes kis leányom! Diadal kaput csináltak a tiszteletre, de te kis hamis, ki játszottad őket, mert egy mellek által jöttél be, ők pedig a főkapunál vártak.

— Igen anyám előre jöttem, hogy téged yamarább láthassalak! Hanem most látom, hogy ide jönnek.

— Megyek, hogy elfogadhassam őket. Margit letörtülte arcáról könyeit, öltözékén elismitta aristocraticus kis kezével a redőket. Az érzélgős gyermekből hirtelen ismét a büszke és holdog uró lett, ki meg, hogy elfogadja alattvalói hódolatát.

A lépcső és fűt virággal volt gazdagon behintve, ő megállott a felső lépcsőn és varta a már egészen közel jövő csapatot.

Oly szép volt! Olyan eszményien tökéletes szép, a mint onnan a magasból körül jartatá delejes fényvel csillogó éj-fekete szeméit; ébentekete haja két hosszú fonatban volt le borsajva és homlokán az apró firtók körül lengtek gyönyörű arcát, melynek színe

de nem vagyunk élelmesek. Mert az ilyen társadalmi mozgalomra, ha olyan nagyon reális népség volnánk, szükséges volna, mert az már lassan mind kifejlődne, a mit az Atzél Béla báró tervezete contemplál.

De hát e felett se keseregjünk. Ami valóság, azon nincs mit vitakozni, pedig valóság az, hogy társadalmi uton az elmúlt közel esztendőkből sok nemzeti mulasztást akartunk mi, és akarunk megvalósítani, végre is a magyar vérmékséket és viszonyunk alkotta meg ezt a közmondást: »a mi késik, nem mulik«, csak hogy a késés, és csak a féle másodpescznyi késés, már nem egy paripát ütött el a díjtól.

No de ébredünk! Ez helyes. S minek mindjárt az ébredés első percztel keserűvé tenni? Nem is tesz-szük. Inkább az érdem iránt rójjuk le a köteles hálát. És e hálára valóban érdemessé tette magát Atzél Béla báró e fontos kérdés felszínre hozásával.

Tüzetesen átanulmányoztuk a főváros közgyűléséhez beterjesztett memorandumát. Mondhatjuk, nincs egy pontja, a mit el ne lehetne fogadni, ne lehetne aláírni. S úgy is állunk e perczen, hogy az a kiküldött bizottság által el is fogadtatt; — érdemes lesz ez emlékirattal tüzetesebben foglalkozni.

A báró Magyarország minden rendű látványosságainak a külföld előtt való megismertetésére két tényezőt ismer: a direct- és indirect reclame-ot. A mit a direct reclame-ról ir, azt is aláírjuk, az indirect reclamizásnak szellemes példákiból vont magyarázásait a nemes báró ritka világlátottsággal adja elő. Példái oly practicusak és a kivitelre ajánlott módokat annyira magukon viselik egy világlátott főúr finom ízlését és érzékét, hogy pillanatig sem lehet kételkedni, hogy a terv — ha a kezdethez hasonló buzgalom segíti előre, — valószínű fog. Megvalósul a cél, hogy a külföld nagyobb serog-

leginkább egy fehér tea-rózsához hasonlított. Még az a gyönyörű rózsaszín is olyan áno, olyan lehelletszerű volt arcán, avar fekete szemöldökei és sötét karmin-piros ajkai még inkább kiemelték arcának remek szépségét. És ehhez a szép tóhoz hozzá jart még az a sugár, királyi őt termet, mely a legapróbb részletekig oly tökéletes volt, hogy szobrász és festő képzelete sem teremthetne már annál szebbet; az egész alakon kimondhatlan varázslótt el, ugyanarra, hogy midőn az üdvözölő csapat hozzá ért, elfelejtettek éljenezni, a szemek büvöleten függtek rajta.

De ez csak pár pillanattal tartott, az öreg református lelkes elölépett, elmondta üdvözölő beszédét és kifejezte bódolattát.

Margit grófnő kellemes, csengő hangjau örömet fejezte ki a nem remélt ünnepélyes fogadtatás felett és megköszönte ezen kellemes meglepetést. Alig végézte szavait Margit, kiött a lelkesült éljénzés, mely alig akart csillapulni. E közben a lelkes két fehér ruhás leánykaja fellepdelt a lépcsőn, hol Margitnak két szép rózsacsokrot adtak át, ő kegyes leereszkedéssel fogadta a csokrokat a terrorszt körülvevő vasrész parkányára tette azokat, mire megfordult, egy magas barna szép ifju állt mellette és szeméi találkoztak annak racionálissal reá függesztett barna szeméivel. Az is egy kis csokrot adott át neki százsorszépéből köte.

— Mily szép lett ön Margit! — mondá az ifju elragadtatással és férfias szép hangjának valami különös behelzőlő zegzetes-sége volt.

Margit arcába szokellni érzé vérért erre a bizalmas megszólításra; pár pillanatra ösz-szeronta szemöldökeit, s ez rendkívül parancsoló jellegűt adott arcának, aztán minden szót erősen hangsúlyozta mondá:

— Berki ur, ön feledni látszik, hogy nem vagyunk többé gyermekek. Kérem, ne szólison többé nevemen . . .

A kezében lévő kis csokrot, melyen fehér százsorszép alapon piros százsorszépéből kirakva »isten hozta« szavakat lehetett olvasni, szinte a parkányára akarta helyezni, hanem az leest a földre. Margit nem hajlott le a csokor után, hanem a terasz előtt álló embereknek barátságosan intve a verandára ment, hová őt az üdvözölő sereg intelligens része követte. Élénken csöveggett velük, s nem s látszott észrevenni, hogy Berki Dezső, a fiatal tisztartó, az ő hajdani játszó társa niucs jelen.

Az ébédnél a grófné leányához hajolva mondá:

ben jöjjön hozzánk nyaralni, hűselni, s hogy nálunk, a hol többet lát, többet élvez, költse el a pénzt, ne másutt.

És így kétséget se szenvedhetett, hogy a főváros közgyűlése, vagy akármi forum, ad acta tegyen ily fontos kérdést. Nagyobb fontosságú itt a tényező, melylyel a kérdést megoldani akarják. Atzél Béla báró szerint az indirect reclame jobban czélhoz vezet.

S mi is az?
 Könyvek, albumok, hírlapi tárcza-czikkek, udjónások, melyek a külföldön mindenütt arról beszélnek, mennyi látivaló is van a Kárpát bérceivel koronázott e kis országban.

De az indirecte reclameirozás öntudatos. Egy permanens bizottság végzi mindazon teendőket, melyek a külföld előtt ismeretessé teszik természeti ritkaságait, ipari és művészeti rezekeit. Nem is egy bizottság cselekszi ezt, de három. Nevezetesen a külföldi irodalmi szakosztály, a képzőművészeti szakosztály és a belföldi irodalmi szakosztály.

Ezeket kívül Atzél Béla báró egyéb óhajításait se szabad felednünk. Hogy a főváros minden év május és júniusban ünnepélyeket rendezzen, hogy utmutatókat készítsen a szervezendő bizottság, s végre Magyarország minden furdóját annyira be kell rendezni, hogy a külföldi látogató minden igényét ki-elégíthesse.

E pontokat minkenki aláírja. Azonban van a memorandumnak a végén egy passus, »a kemény dió«, mely a fővárosnak 70.000 forintját kéri. Harminczötezer forintot egyszer s mindenkorra segélyül, ugyanannyit pedig visszafizetendő kölcsönül.

Bár az ugynevezett bizottsági tanulmányozások, többnyire lassu halált jelentenek az ilyen elintézési ügyekre, mégis szeretjük hinni, hogy ez esetben kivételt fogunk tapasztalni és mihamarább a főváros közgyűlése is sanccionálni fogja e nagy holderejű mozgalmat.

Mert itt arról van szó csukugyan,

— Csodálom, hogy nincs itt Dezső, ő is meg volt hiva ébédre.

Margit ajkán egy gunyosoly jelent meg.

— Oh én alkalmasint tudom okát távol létének. En riasztottam őt el.

— Te? — kérde az anya csodálkozva.

— hisz oly epedve várta hazajöttöd!

— Rendre utasítottam őt anyám, mert nagyon megfelszédzett magáról.

— Nem győzők eléggé csodálkozni azon, a mit mondasz! Hiszen Dezső oly művelt, szerény, hogy feledkezhetett volna egy magáról. Meséld el csak gyermekem, hogyan történt az a dolog?

Margit elmondta anyjának a történeteket, de míg beszélt, az nem helyeslőleg rázta fejét.

— Tul szigorú voltál irányában, gyermekem. meg kellett volna gondolnod, hogy arra, a mit mondtál, feljogosítá őt a mult, hiszen együtt nevelkedtetek fel, mindig együtt voltatok gyermekkorokban, s úgy szerettetek egymást, mintha csak testvérek lettetek volna.

Margit az elkényeztetett gyermek módjára, ki nem tűrhet ellenmondást, durczáan vonogatta gömbölyű vállait.

(Folytatása következik.)

Gérard házassága.

[Folyt és vége.] Regény.

Írta: André Theuriet.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G. — TIZENKILENCZEDIK FEJEZET.

Kettős örömköltés hangzott a szobácskában. Gérard elkapta Ilka kezét és csókokkal halmozta. Még a nap is örült velük; az októberi ködöt szétoszlátá és a redőnyön keresztül beküldte legényesebb sugarát, mely ott jatszadózott a fiatal leány szöke fűrtéin, a rózsá teljesen kinyílt kelyhén és a szerelmes Gérardlehajított fején. Az egyik sarokban ott állt a komor lovag és nézte a szerelmi jelenetet és fülelt a gyengéd suttogásra, míg egyszer sajtóságos rekedtséget érzett . . . Közelnek látta a pillanatot, melyben a könyek szeméibe ödülnek, szégyenelne a megindultságot és megkísérelte egy szitokkal elfojtani. „Terintgettél!” mormogá.

E felszólásra Ilka felemelte fejét, elvonta kezét Gérard csókjai elől és egy gyors pillantással atyjára figyelmettette őt. A fiatal ember megértette, oda rohant az öreg nemes-bez és átölelte karjaival. Először történt, hogy

hogy Magyarország akar-e tovább is eleledten, ismeretlenül tengődni, vagy pedig hirhez, emlegettséghez, és jóléthez akar jutni?

Akar-e Magyarország a kelet főgöczpontja lenni, vagy ezt a milliókat hozó álláspontot is feladjuk talán — Bécsnek.

Azt hisszük, hogy ebben az esetben harminczötezer forint felett nem lehet szükmarkoskodni.

A választások utolsó napja vasárnap volt. Ekkor a választási naptárban legutolsó-nak maradt Marosvásárhely kék kerülete választotta meg képviselőit. Mindkét kerületben a szabadelvű párt győzött s e kiváló erdélyi város polgárságasagított betöltöni pártunk diadalainak hosszú sorát.

A megválasztott képviselők egyike Lukács Béla közlekedési államtitkár, a kinek Ugron Gáborral szemben kivított nagy sikerhez öszinte örömmel gratulálunk. De eltekintve a marosvásárhelyi győzelemnek egyéni szempontból is kétségbevonhatatlan jelentőségétől, mely Lukács Béla személyéhez fűződik, figyelmet érdemel az eredmény azért is, mert mindkét mandatum — a marosvásárhelyi II. kerületben Bocza Miklós szép győzelmével — a szabadelvű párt nézve hódítást jelent. E két új mandatummal 24-re emelkedik azon kerületek száma, melyek a szabadelvű párt nyert kerületeit képezik, míg a függetlenségi párt nyereségi mérlege mindössze három kerületre száll le; a többi pártok pedig egyenesen veszteséggel térnek vissza a választási küzdelemből. A mérsékelt ellenzék tizenhárom kerületet sirtatja, az antisemiták sem fogják helyrehozhatni csufos kudarcukat többé. A szabadelvű párt méltóbban nem fejezhette volna be a választásokat, mint a vasárnap kivított két diadallal, melyekért erdélyi párthívőinket méltán elismerés illeti meg.

Baross Gábor közlekedésügyi miniszter és a vizsabayozások. A közlekedési miniszteriumban Baross Gábor személyes kezde menyezése alapján és vezetése alatt beható tanulmányok és előmunkálatok eszközöltek, hogy mint lesz lehető idővesztés nélkül az eddigi gyakorlatlalt eltérőleg az árviz elleni védekezést gyökeresen reformálni.

Seigneulles urat és fiát egy valóban öszinte és gyengéd ölelés egyesítette.

Nagy volt az izgalom Juvignyben, midőn a rózsá-vendéglő előtt járkáló kíváncsiak a vasutól jövő társakoesből egy reggel Gérard atyjá és Ilka kíséretében láttak kiszállni. Seigneulles ur tíz évvel fiatalabbnak látszott és teljes nagyságában kiengesdedett, midőn Ilkának udvariasan karját nyujtá; Gérard, kinek boldogságot sugározó arca hirdeté, a leány másik oldalán ment.

Mig mindháromn lássan a felsővárosba felhaladtak, a szatócsok mind a boltajtó elé álltak, hogy lássák őket elhaladni. A lovag tiszteletteljes modora és Gérard elégült arca elarulták, hogy a kaland mily befejezést nyert. De ha még valaki kételyt táplált is, ugy ezt bizonyára eloszlatá Laheyrd az szeszony diadalittas arca, melylyel leánya megkezeését követő napon nem mulasztott el kérkedni a városban. Az iskolázott elnöknek majdnem mebolondult a büszkeségtől; be-szédsége nem ismert határt és lármás közlésekké fajult.

A kis városok társadalmában szivesen hódolnak a sikeresnek, az Ilka ellen felhalmozott vadakat egyszerre dicsőítés váltotta fel. Fogadásokkal bizonyították a felőle terjesztett ragalmak tarthatatlanságát és mindenki már az első nap megjöszölte volt a Gérard szerelmének szerencsés végét; sőt Magdelinát is hízeltt magának, hogy segített hozzá. Miután a szerencse nem jár egyedül, az Ilka eljegyzéséről szóló hír Grandifé asszony aggodalmait is teljesen eloszlatá; jó képet csinált a gonosz játékhöz és odaadta leánya kezét Mariusnak, ugy hogy Volland leányé abban az örömben részesült, hogy a két párt egymásután megdálalta.

Ezen ünnepegy után Mariusról a költői máz, mely csak a felületét fődte, gyorsan lefoszlott; a nyers polgáris alap ismét felszínre került és a költőből jámbor filister lett, a ki napjában négyezer étkezett. korán lelékdűt és „hírnév nélküli is jól aludt.”

Ilka és Gérard szerelméből kiáradó meleg sugarak Seigneulles ur házat is átalakítottak; régi házak, melyekben szerelmesek időznek, megijódnak és maga Seigneulles ur is ujra éléd. Azonban e két boldog frigynek legmeglepőbb következménye volt egy harmadik házasság, melyre senki sem számított, a Fincóle. Mergében a pupos elhaúrozta, hogy feleségül veszi az ügyes, kaczer Lecomte Reginát. Azóta mindeu sikerül neki, nagyon elégült és sok gyermeke van.

Ausztria-Magyarország és Szerbia. Milán király utasítása — mint lapunknak budapesti diplomatái forrásból írják, — közvetlen és ünnepélyes megerősítése azon ténynek, hogy Milán király Risatis miniszterelnöknek az Ausztria-Magyarország iránti barátság megváltoztathatlanságát mint *Conditio sine qua non* állította fel.

A kis-tiszai zsilip-beomlás és gátszakadásról.

(Az első ülés.)

— Székelyvárosi híradásokról —

H. M. Várhely, június 26.

A Körös-Tisza-Maros ármentesítő társulat központi választmánya ma tartott ülést a kis-tiszai zsilip beomlásából eredett catastropha ügyében.

A nagy közönség feszült érdeklődéssel tekintett az ülés elé, a hangulat képzeltető legingerültebb volt.

Károlyi Tibor gróf társulati elnök elfoglalja az elnöki széket, körülötte látjuk a következő választmányi tagokat: Károlyi Sándor gr., Návay Lajos, Horváth Gyula, Haviár Dániel, Novák József országgyűlési képviselő, László György Szeged szabad királyi városa, Bánffy Gyula Makó város ügyésze; Dániel József, Károlyi Gyula gr., Mikolay István, Károlyi Sándor gr. jószágigazgatói; Kriván Dénes a csanádi püspöki, Füzesséry Kálmán a Návay-család ügyésze, Kmetykó József H. M. Várhely főjegyzője; Sarkadi Nagy Mihály Szentes város polgármestere, Mezei Lajos Békés város főjegyzője; Vimmer Károly Mindszent község küldötte; — továbbá Garzó Imre, Nagy András János, Balogi Soma, Kovács Ferencz, Dobosi Lajos, László István, Konstantin György, Stammer Sándor, Balogh János, Szeder János és még több központi választmányi tagokat.

A teljes számban megjelent választmányi tagokat, midőn az elnök üdvözi, felkéri azokat egy bizalmas előértekezletre és erre a hallgatóság távozott.

Másfél órai magán tanácskozás után a választmányi ülés megnyílt; Károlyi Tibor gróf társulati elnök visszapillantást vetvén a kis-tiszai zsilip beomlásából keletkezett nagy kár és veszélyre, felhívja a jegyzőt, miszerint Fekete Márton társulati főigazgatónak a mai ülésre beadott jelentését olvassa fel.

E nagyon érdekes jelentés élénk színekkel festi a borzalmas helyzetet és előadja, miszerint a váratlanul jött nagy esapás első hírére társulati tisztviselők iparkodtak a vész megállítására és elhárítására minden eszközt felhasználni; a védelmi anyagok a legrobbantabb idő alatt rendelkezésre állottak, hanem megállás és elhárításra minden eszközt felhasználni; a védelmi anyagok a legrobbantabb idő alatt rendelkezésre állottak, hanem megállás és elhárításra minden eszközt felhasználni; a védelmi anyagok a legrobbantabb idő alatt rendelkezésre állottak, hanem megállás és elhárításra minden eszközt felhasználni.

Azután felel a jelentés, miszerint 30,933 catastralis hold termő terület és Lale községye van tényleg a víz által elborítva és ezen vízzel borított területre a folyó 1887. évre 61389 frt 58 kr. ármentesítési hozzájárulási költség van kirova, és hogy a társulat a védekezésre eddig: 124961 frt 36 krt adott ki; valamint hogy a bedőlt zsilip részei, a súlyosított hajóroncsok kikötésére elhordása és a volt zsilip helyére teljes biztonságot nyújtó védőtöltés építésére 169000 frt kiadás igényeltetik; végre előterjeszti, miszerint a társulat sűrűs kiadásainak fedezésére 150000 frt szükséges, mely összegnek állami előlegképen leendő megszerzését hozza javaslatba.

Befejezéstül elmondja a jelentés, hogy a központi választmánynak folyó 1887. évi április hó 18-ik napján 18. számú végzése következőleg szól:

„Felvetetett a közp. választmány mult évi martius 10-én 3. számú határozatával megbízott küldöttség jelentése, a porgányi, kis-tiszai és mindszenti-zsilipek átvétele tárgyában, melyben jelenti a küldöttség, hogy fenti mind három zsilip felülvizsgálatánál részt vett, s azok után a Mindszent melletti, Karca-torok zsilip, — mint a mely ellen lényegesebb észrevétel fel nem merült, — további fentartás és gondozás végett a felülvizsgálat kormánylag elbírálása idejéig is átvétetett a porgányi és kistiszai zsilipek azonban miután azok beton alapjai hibás szerkezetűknél fogva eltértek és ezzel kapcsolatban a műépítvények is megpredezték s ezen átrepedések helyre nem hozhatók, a központi választmány utólagos jóváhagyásának reményében csak ideiglenes gondozás végett vétettek át, de ugy is azon fentartással, hogy ezen eljárás a végleges átvételnek semmi tekintetben sem praesudicálhat.

A főigazgató jelentés után felolvasott Baross Gábor közmunka és közlekedési miniszter leirata, mely szerint a társulat azon tisztviselői ellen, kik a költség gondozását elmulasztották és a felügyeletet nem kellőképpen gyakorolták; valamint a

műszaki tanács mindazon tagjai, kik a kistiszai zsilip terv módosítása, felülbizsárolata; továbbá kik az építkezés keresztül vitelében közreműködtek — a fegyelmi vizsgálatot elrendeli; egyidejűleg Szójka Gusztáv társulati főmérnököt, Pokomándy István szakasz igazgatót, Endre Andor szakaszmérnököt és a műépítvények általános felügyeletével megbízott Szász Gerő királyi főmérnököt hivatalos állásaiktól felfüggeszti; utóbbi helyére Kovács Sebestyén Endre kir. mérnököt helyettesíti, egyidejűleg felhívja a társulatot, miszerint a felfüggesztett társulati tisztviselőket megfelelő férfiakkal helyettesítse.

Ennek folytán helyettesítették: társulati főmérnökül Róck István kir. mérnök (Szeged), szakasz-igazgatóul: Novák József orsz. képviselő és szakasz mérnökül Csónka Pál társulati mérnök.

A miniszteri leirat szerint a vizsgáló bizottságba: Ludvigh Gyula miniszteri tanácsos, az államvasutak igazgatója; Wallandt Ernő miniszteri osztály tanácsos és Klimm Mihály műegyetemi tanár nevezetett ki. Felhívja a társulat központi választmányát, miszerint maga részéről ezen vegyes vizsgáló bizottságba két tagot választson; Károlyi Sándor gr. indítványához képest oda a társulat elnöke:

Károlyi Tibor gr. és Garzó Imre választmányi tagok egyhangulag megválasztattak. A miniszter továbbá

Haviár Dániel felszólalásában utal azon körülményre, hogy a fegyelmi vizsgálat elrendelése és megtartásának mikéntjével a miniszter nem tartotta be a törvényt, ő azonban erre most nem kíván súlyt fektetni, hanem miután erős meggyőződése, miszerint a társulati tisztviselők a bekövetkezett csapásnak nem okai és a társulatnak nagyon érdekében van, hogy tisztviselői jó hírnevét megővje, indítványozza: Intézzék felirat a miniszterhez, hogy a felfüggesztés mellőztesse, valamint hogy a vizsgálat legszívesebben lehető legrobbantabb idő alatt befejezzék és a társulati tisztviselők elleni fegyelmi vizsgálatot a társulat önállóan tartsa meg.

Károlyi Sándor ellenzi Haviárnak azon indítványát, miszerint a társulati tisztviselők ellen elrendelt fegyelmi vizsgálatot a társulat önállóan eszközölje; ő észszerűbbnek tartja a vegyes vizsgálóbizottságot, mert ennek módjában lesz oly kimerítő vizsgálatot tartani, hogy ezen ügy a legteljesebb világításba lesz helyezve.

Bánffy Gyula Haviár indítványát pártolja.

Kriván János körülmenyesen megfélel érvekké támogatja Károlyi Sándor gr. véleményét.

Mezey Lajos nem pártolja Haviárt, mert a zsilipet a kormány építette és nem a társulat és hogy a zsilipet a társulat át nem vette az világosan kiderítendő, ezt pedig a vegyes bizottság derítheti csak ki, mert rendelkezésre állnak az iratok; pártolja Károlyi Sándor gróf véleményét.

Novák József hasonló szellemben szólal fel.

Kovács Ferencz terjedelmes beszédben előadja, hogy a zsilip-tervetek a miniszterium készítették és az ellen való ellenzés figyelmen kívül hagyásával az építkezés végrehajtását a kormány rendelte el, de mindazonáltal a társulat az építkezésben nem vett részt, mert az a kormánybizottság eszközölte; most a kormány a helyreállítás és ezentuli felügyelet kötelességét a társulatra rója, ezt pedig a társulat, csakis rég kipróbált tisztviselőinek erre való alkalmazásával fogadhatja el, kéri a felfüggesztett tisztviselők haladéktalan visszahelyezése iránt sűrűs feliratot intézzen.

Ennek folytán a többség elvetette Haviárnak a fegyelmi vizsgálat mikénti megtartására vonatkozó indítványát, ellenben a felfüggesztett társulati tisztviselők ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat megtartása mellett a vizsgáló bizottság iránt a miniszterhez intézendő feliratra vonatkozó indítványa, — egyhangulag elfogadtatott.

Az eddig tett és teendő kérdések fedeztetése céljából kért 150,000 frt állami előleg ügyénél felszólal:

Bánffy Gyula és ellenzi 150,000 frtnak a társulat terhére leendő felvételét, mert erre csak a társulati közgyűlés jogosított, egyuttal óvatossá, hogy úgy ezen a védekezés céljaira szükséges összeg, mint a már kiadott összegek a társulat terhére rovasassanak.

Balogh János recriminál és kárhovatól említi fel, hogy a vész kezdetén H. M. Várhely város vészbizottsága oly feltérjlesztést tett a kormányhoz, hogy a társulati intéző tisztviselők fejvesztettek és a védelem érdekében mit sem tesznek, az okozta, hogy a társulat autonómiájának felfüggesztésével kormánybiztos küldötték.

Kmetykó József H. M. Várhely város főjegyzője elismeri, hogy a vészbizottság ily sűrűs jelentést tett a miniszterhez, de tette ezt a legnagyobb veszedelem pillanatában és kötelességet is teljesített, mert a vész első napjaiban

a társulatnak sem védelmi erejét, sem védanyagait sehol sem találták.

Kriván Dénes szinte constatálja, miszerint a veszély idején a társulat védelmi anyaggal nem rendelkezett, mert ha az anyagok a vész kezdetén rendelkezésre állának, a bekövetkezett nagyobb baj meggátolható lett volna.

Fekete Márton főigazgató igazságtalannak mondja a támadást és az akkor fennhangozott vádakat az igazgatóság és a súlyos helyzet folyamánának tekintti; előadja, hogy a szakadás június 1-én délelőtt történt. 2-án a szükséges zsákok rendelkezésre állottak és tíz elűszesítésre szánt hajó állott készen, de a karók csak 3-án voltak beszerezhetők, mert arra egyáltalában gondolni sem lehetett, hogy a ezőlőpözéshez 600 fenyő szükséges; a szakadás betömésére ember feletti erő használtatott és a munka kifejthető legnagyobb erővel folytatott; ő nyugodtan tekint a megtámadás elé, mert a baj meggátolására minden lehetőséget elkövetett.

Kmetykó József fentartja vádját. Ezeket elhatározatott, miszerint a társulati közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében: 150,000 frt állami előleg kértetik a védekezési költségek fedezésére.

Sarkadi Nagy Mihály az iránt tesz kérdést, hogy ezen 150,000 frtban befoglaltatnak az árvíz által borított területek árter hozzájárulási kirovások? mire a főigazgató kijelenti, hogy: nem.

Károlyi Tibor grófnak előadja, hogy ezen hozzájárulási kirovások iránt csak a közgyűlésnek van joga határozni.

Kriván Dénes kérdést intéz a főigazgatóhoz, hogy miként lehetséges az, miszerint a kormánybiztos még folyó június hó 8-án, akkor, mikor a Tisza vize 2 lábálal alacsonyabb volt, mint az elárastott területen lévő víz, — elrendelte a holt-tiszai töltésnek a víz visszafolyása szempontjából való kivágását és azőt ezen kivágás az alkalmazott gyenge munkáerő mellett másmáig sem fogantatottatott; pedig ha ez sűrűsösen nagy munkáerővel 2-3 nap alatt eszközöltetett volna az elárastott magasabb területekről a víz lezuhadott volna. Miért, nem adtak ezen munkát vállalkozó kubikos munkásoknak, kik e munkát záros idő alatt eszközölték volna, még a gyenge nap-számokkal ily munka sűrűsösen keresztül nem vihető.

Fekete Márton kijelenti, hogy a kormánybiztos utasításához képest napszámokat alkalmazott, de különben kubikos vállalkozók nem akadtak, mert a töltés-test oly szilárd, hogy csak rendkívüli eszközökkel lehet vágni a földet.

Kriván Dénes kijelenti, hogy a választást egyáltalában meg nem nyugtatja.

Végre az igazgató és elnök által a védelem kiadására vonatkozó számadásra a felmentvényt megadattott.

Ezután elnök a központi választmányi ülést azzal zárta be, miszerint jövő hóban a kis-tiszai catastropha ügyében rendkívüli közgyűlést hívandó össze.

Ezzel, a nagy várakozást keltett ülés, véget ért.

A pénzügyminiszterium és az adóreform. A pénzügyminiszteriumban a jövő évi költségvetés kiállításán kívül erélyesen munkálkodnak a közvetett adók, valamint a monopoliumpok reformjának keresztül vitelén. Mint a „Pester Correspondenz” jelenti, van rá kilátás, hogy a szeszadó reform tárgyában Ausztriával folytatott tárgyalások rövid időn sikerre vezetnek.

Magyarország és a párisi világkiállítás. Dacára annak, hogy a magyar kormány a politikától teljesen független indokokból a párisi világkiállításra hivatalosan részt nem vesz; ipari körök magán kezdeményezés alapján termelményeik kiállítását végett egyesülni szándékoznak.

Catholicus püspökök kinevezése és a magyar kormány. A „Pesti Napló” közleményével szemben, melyek szerint a római curia a bécsi nuntiushoz a magyar püspöki kinevezések ügyében jegyzéket intézett, mely a közös külügyminiszterium útján a magyar kormány tudomására jutott: illetékes helyről úgy értesül a „Correspondance de Pesth”, hogy csak a római curia azon óhajának kifejezéséről van itt szó, miszerint a püspöki kinevezéseknél első sorban lehetőleg az illető egyházmegye érdemteljes papjai vétesenek tekintetbe.

A mi az ügy érdemét illeti, a magyar kormány és a római curia közötti elvi véleményeltérésről sem közjogi, sem egyházi jogi szempontból szó sem lehet.

Előrebocsátva azt, a mi különben alattomban értendő, hogy Magyarország Szent István koronájával megkoronázott apostoli királynak őszentsége a pápa és elődei által is érintetlennek elismert püspöki kinevezési joga van és hogy ezen az egyház és állam közt évszázadokon át fennálló hagyományos békés és barátságos egyetértésre hasznos jog a korona tanácsadóinak — a miniszteriumnak — alkotmányos felelőssége mellett gyakoroltatik: meg kell állapítani, hogy a római curia fennidézett

óhaja a magyar királyi kormánynak is 12 év óta mindig óhaja volt és az lesz is.

Az eszméknek e tekintetben mindenkor zavartalan összeegyeztetésével és a mindkét fél által egyformán minden vitatkozás felül állónak tartott jog alapján a magyar kormány e nézetet a gyakorlatban mindig lehetőleg érvényesítette.

Pártérdek erre mi befolyást sem gyakorolhattak és éppen a nagyváradi és váci püspökök betöltésénél, a kinevezendők megválasztásánál első sorban az egyház érdekei, illetve az egyházi birtokok megővése és fenntartása voltak irányadók.

Előrebocsátva mindig, hogy ily ügyekben az alkotmányos felelősség kizárólag a miniszteriumot terheli, — a „Pesti Napló” téves állításával szemben constatálni kell azon tényt, hogy ő Ex. Schlanich Lőrincz jelenlegi nagyváradi és Ex. Schuster Constantin jelenlegi váci püspök, mint határozottan tudjuk, csak akkor fogadták el kinevezésüket, illetve igérték meg annak elfogadását, midőn éppen annak megfontolása és azon óhaj kifejezése, hogy a kinevezés által a m. catholica egyház érdekeinek különös szolgálatát tetteik, ezen kitűnő egyházfejedelmekkel és magyar hazafiakkal szemben oly módon jutott eljénnyre, hogy lehetetlen volt ily óhajt nem teljesíteni.

Végül nem előnyök elnyeréséről volt szó, hanem elvállalásáról egy nehézségekben áttartó újraszervezési munkának, melynek eredményei és gyümölcsei a magyar catholica egyház birtokai rendezésének, tehát első sorban az egyház érdekeinek válnak jávára.

A catholica egyház ezen érdekeit, melyek Magyarországon az apostoli király legmagasabb védnöksége alatt állnak, soha sem fog lehetni ellentétbe hozni az állam érdekeivel, mint a hogy nem lehet az állam és egyház közötti béke, a magyar nemzet dicsőségét legjellegesebb tradíciójának írni azzal, hogy az egyház érdekeit némelyek a pártküldelemnek és a pártfőrédek taktikájának politikai szenvedélyek által mozgatott terere vonsozják.

Megyei közgyűlések.

— A júliusi közgyűlés —

Az Arad vármegye törvényhatósági bizottsága által 1887. évi július hó 11-én s folytatásúl a következő köznapokon tartandó rendes közgyűlésen tárgyalandó ügydaraboknak sorrendje:

1. Alispáni érvényes jelentése.
2. A számonkérészek eljárájáról szóló jegyzőkönyv.
3. A földmívelés, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter intézvénye, melylyel a fűmelt tiszteletbeli német consulatnak hivatalosról alconulatussá történt átváltoztatását tudatja.
4. A m. kir. belügyminiszter intézvénye, a vármegye által alkotott utrendészeti szabályrendelet észrevételezése tárgyában.
5. A m. kir. belügyminiszter intézvénye a tisztviselői nyugdíjszabályzat módosítása iránt.
6. A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter intézvénye, az utentartási költség-előirányzat és számadás tárgyalási módjának megállapítása tárgyában.
7. A földmívelés- ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter intézvénye falkolai szabályrendelet alkotása iránt.
8. A vármegye főispánjának átírata, melylyel Urban Ivánnak, a megye területéről való elköltözése folytán törvényhatósági bizottsági s egyes szakközlettségi. ezek között a közigazgatási bizottsági tagságról való lemondását átteszi.
9. Ezzel kapcsolatban a közigazgatási bizottságban s egyéb szakközlettségekben, a lemondás folytán megürült tagsági helyek betöltése.
10. A nagyhalmgyi járás főszolgabírájának jelentése Horváth Gézának, a tenyész-állatvizsgáló bizottság elnökségéről való lemondása tárgyában.
11. A vármegye főispánjának átírata Ficzay Ferencz pécskai járási irnoknak megyei kiadvó. — —
12. Strasser Péter jegyzői irnoknak ternevoi járási irnokká történt kinevezése tárgyában.
13. A vármegye alispánjának jelentése Rajla Zsigmond számgazornok lemondása tárgyában.
14. Az állandó választmány jelentése, melylyel a megyei gyámpénziár 1886-iki számadását bomtatja.

(Folytatása következik.)

VIDÉK

(Székelyvárosi híradásokról.)

Csanád-Palota, június 25.

Csanád-palotai levelezőnk írja: Megtisztelte önmagát a nagy-laki kerület, midőn Székelyváros választotta országos képviselőjévé. Az ő vas szorgalma s gentleman jelleméről meggyőző mi előbb e kerület ellenzéki polgárait is, hogy megválasztása által őt is fogják a választás gyümölcseit élvezni.

A személyes érdemekben gazdag szerezett képviselőnk folyó hó 25-én Dobrányi

Adám főszolgabíró ur társaságában az nap délután itt tartandó politikai pártüléséről beszédét elmondandó, — még deelőtt megjelent s Rácz József plébanos kanonok vendégszerető házában szállott meg, s a vendégszerető plébanos ebédet adott, melyre számos itteni polgár hivatalos volt, s az ebéd alatt a legsikerültebb pohárköszöntések mondták ugy a képviselőre, mint a vendégszerető plébanosra.

Gyorsan elterjedt e derék magyar községben a hír, hogy országos képviselőnk körünkben idős, elmondandó és község lakossága előtt, miként fogja a kerület és a község érdekeit szolgálni, mint megválasztott országos képviselő befolyásával az országban nemcsak igértetel, de tettel is. Habar a közbeeső battonyi országos vásár sokakat a megjelenésben visszatartott, mind a mellett tekintélyes számú közönség gyűlt egybe a község közpénzába, meghallgatandó szellett képviselőnk nyilatkozatát. Pontban derültet 4 órakor jelentetett, hogy képviselőnk számos tisztelői és barátai által kíserve közel, a megjelenetke arcáról leolvasható volt a kiváncsiság képviselőnk személye iránt, mert sokan a vasuti kisajátítási ügyből ismerték nevét s kiválóan ez ügyben tanusított igazságos eljárását és a vasuti kisajátítási becsülésnél méltányosságát a közönséggel szemben. Midőn Székelyváros a község közpénzába tágas tanácsterembe lépett, lelkes éljenzással fogadtatt az egybegyűlték részéről. Kevés idő múltán Dobrányi Adám főszolgabíró ur a nála megszokott szép előadásával bemutatta Székelyváros urát, mint a nagy-laki kerület törvényesen megválasztott országgyűlési képviselőjét s felhívta, hogy politikai nézetét és pártállását az egybegyűlt nagy számú választó közönség előtt elmondani sziveskedjék.

Az elhangzott szózat bemutató beszédet harsány éljenzéssel a választók, lelkesen éltetve képviselőnköt.

Székelyváros a jelen voltak legnagyobb figyelmével mellett magvas, népies nyelvezettel szót, kijelenti, hogy a jelenleg uralkodó szabadelvű párt rendheltelen híve, s azt a mandatumot, melylyel a nagy-laki kerület díszes, értelmes polgársága az országháza küldi, — becsülni fogja, s tehetségével a haza és kerülete érdekeit fog harezolni. Hazafüli kötelességét egy percig sem mulasztja el, a föld és bázadok emeléséhez szavazatot nem fogja adni, nyiltan foglalt el pártállást ugy fel mint lefelé, — minden oly törvények és intézkedések alkotása ellen, melyek meggyőződéssel ellentétben fognak állani. Sűrűn fogja a közigazgatás egyszerűsítését és a közigazgatás gyors és olcsóvá tételét. Az ősszehitt országgyűlés a munka országháza leendő, 5 év alatt sok elhamarkodva alkotott törvényeink a nemzet viszonyához mérten kell, hogy kijavittassanak.

Emelkedett hangon emlékezik meg Tisza Kálmánnak a magyar nemzetért tett lelváltatlan hazafias tetteiről, szent meggyőződése, hogy Tiszának köszönheti e nemzet, hogy ma a legnagyobb kincsét a békét bírja, mert egész erejével a vallás felekezeteit jogait védelme alá vette és ezt számunkra biztosította. Szól hamarosan a jövő országgyűlés pénzügyi teendőiről s munkarendéről, mi által az állam pénzügyi helyzete javíthatni fog.

A nagy-laki kerület előtt nem tartja magát ismeretlennek, mint pályá végzett 21 évig működött a megye kormányzatában s megővta mindig véleményének független kifejezését, amit ezentuli is megővni fog.

Végeztül megemlékszik a székely spionok által személyéről irt denunciató fűmdevényekről, kifejtji, s élénk kepen tárta elé a hőbortok fűrfangos koholmányait, minden kárelt kizáróan bezonyítottá törpe, kicsinyes bántalmakat.

Befejezéstül megkapó közvéleménsséggel kijelentette, hogy szeme előtt lebeg mindig a haza, s a kerület polgárságának üdve, java, s mig elvéhez hi leendő, kötelesség teljesítésében következetes: addig kíván csak élni a meggyőződéséből adott mandatummal.

Fréneticus tapsvihar és szűnni nem akaró éljenek perczekig tartottak; a jelen volt nagy számú polgároknak az elhangzott tartalomdus és érveken gazdag beszéd mely benyomást tett. Utzabozsatt hangzott „Eljen Székely Akos!”

A község háztól szeretett képviselőnk látogatást tett Brengartner Henrik községi jegyző és id. Kriván József bíró urak vendégszerető házában. Bemutatott továbbá képviselőnknek Serebány Miklós lippai nagykereskedő s palotai regále tulajdonos is. Az öreg ur, mint itteni nagybirtokos, meggyerő modora által köztudomásosnak örvend, s örömmel üdvözölte a kerület új képviselőjét.

LEGUJABB POSTA.

— A szerb király Bécsben. Milán szerb király vasárnap délelőtt Kálnoky külügyminisztert kihallgatáson fogadta, mely két óráig tartott. Délután a szerb király tiszteletere díszbeöltözve királyunknál, melyen Kálnoky közös külügyminiszter, Szögyényi külügyminiszteri első osztályfőnök, Bogicsevics szerb követ és Hengelmüller belgrádi osztrák-magyar követ, a szerb király kísérete és a legtöbb udvari méltóságok is résztvettek. Milán szerb király pénteken tér vissza Belgrádba.

— Az angol királynő köszönete.

A londoni „Gazette” a királyné levelet közli, melyet a belügyi államtitkárhoz intézett és melyben forró köszönetet mond azon letkesült és megható fogadtatásért, melyben őt a lakosság, midőn a Westminster-apátság-hoz ment, részesítette. E lelkesült fogadtatás azt bizonyítja, hogy a nép méltányolmi tudja a hosszú ötven év munkásságát és gondjait, mely hosszú időszakból 22 év különösen gondteljes java, mert a királynének nélkülöznie kelle szeretett férjének néki karjait. Azon érzelme, melyeket a fogadtatás őszintesége keltett, erőt fognak adni a királynének, hogy sokszor nagyon is súlyos feladatának a jövőben is megfeleljen.

NYILATKOZAT.

Az „Arad és Vidéke“ és az „Aradi Közlöny“ között az aradi választás folytán keletkezett polémiába igénytelen nevem is belekerült mint Pilátusé a credóba. Indittatva érzem magam ennek folytán a közönség tájékoztatására a következőket közölni.

Az „Arad és Vidéke“ június 24-iki, pénteki számában azt írja, hogy az „Aradi Közlöny“ „tulajdonjogát“ tegnap potomon kínálták fünek-fának.

Miután az „Aradi Közlöny“ jun. 25-iki számában „alávaló hazugságnak“ nyilvánította ez állítást: az „Arad és Vidéke“ jun. 26-iki, vasárnapi számában ezeket írja: „Az tény, hogy a Széchenyi-nyomda egyik hivatalnoka a dr. Báttaszéki és Hindy urak között kötött szerződéssel igazolva megbízását, lapunk kiadójának felajánlotta az „Aradi Közlöny“ tulajdonjogát 1500 frtért, mely vásárt lapunk kiadója kereken visszautasított. Ekkor a lapnak a Gyulai-féle nyomdában nyomtatása iránt kérdezősködött, melyre ismét tagadó választ nyert. Hasonlólag Réthy Lipót nyomdatulajdonosnál is kérdést tett a „Közlöny“ nyomtatása iránt.“

Mire az „Aradi Közlöny“ jun. 27-iki, hétfői számában erre vonatkozólag ezt írja: „Mint hogy a tulajdonjog a lapbizottságot illeti s a lapbizottság előttünk kijelentette, hogy ez a tulajdonjog nem volt eladó, s most sem eladó — annak, a ki Gyulai Istvánnak állítólag a fenti ajánlatot tette, csak csalási számdoka lehetett. Az illetőnek kinyomozása iránt a főkapitányságot megkerestük, s egyuttal meg tesszük a bünyenyítő feljelentést is.“

Mi már most az „Arad és Vidéke“-ben megjelent, fentidezett kérendbeli közleményt illeti, nem akarok az „Aradi Közlöny“ erős kifejezésével élni és egyszerűen kijelentem, hogy az szokásban foglalt állítások a dolog lényegére nézve, merő, légből kapott koholmányok.

Koholmány az, hogy az „Aradi Közlöny“ tulajdonjogát bárki bárkinak eladásra ajánlotta volna.

Koholmány az is, hogy fünek, fának és potomon lett ajánlva, a mi ajánlatot.

Koholmány az, hogy az „Arad és Vidéke“ kiadója azt a mit nekie valóságban ajánlottak, akár kereken, akár négyszögletesen visszautasította volna.

A dolog a következőképen áll. Alólított másfél évi tetemes anyagi veszteség után arra a drágán megfizetett tapasztalásra jutott, hogy cly vállalat nem prosperálhat, melynek tulajdonosa csak a pénz adja, de állásánál fogva személyesen nem vezetheti azt. Azért elhatározta magát alólított, hogy a tulajdonát képező nyomdát és papírraktárt pénzzé teszi, abból a még rajta levő terheket kiegyenlíti és tisztán az ügyvédségnek fogja szentelni idejét. Ezen elhatározása keresztülvitelének legnagyobb akadály, — habár két vevő is jelentkezett a nyomdára — az „Aradi Közlöny“ kiadója és közte fenálló, a lap nyomtatására vonatkozó szerződés képezte, mely intézetét kötelezi, hogy nevezett lapot f. évi december 31-ig kinyomassa.

Az eredeti szerződés átküldésével ajánlat tettett tehát előbb Réthy Lipót urnak, hogy az „Aradi Közlöny“-nek július 1-jétől december 31-ig terjedő fél évi időközre nyomtatását vegye át és pedig mivel az összes kötelezett nyomtatási díj ez időre a szerződés szerint még körülbelül 4200 frtot teszen s a legmagasabb előállítási költség számításával is, szép haszon marad, vegye által 1500 frt fizetés mellett, mi reá nézve is még némi

nyereséggel járna, mely esetben alólított kész vagyok a szerződést intézetem minden jogaival és kötelezettségeivel reá ruházni.

Réthy ur ezen ajánlat folytán hivatkozott az „Alföld“ t. tulajdonosaival kötött szerződésre, mely reá igen jelentékeny pénzbírságot szab, ha ezen szerződés érvényben léte alatt bármely más lap nyomtatását elvállalná, s ezzel indokolta azt, hogy a különben tâu nyereséggel járó üzletet meg nem köti.

Ugyanezen ajánlat tétetett megbízottam által Gyulai urnak is. Gyulai ur akkor nem nyilatkozott ellene, sőt némileg hajlandónak mutatkozott a lap nyomtatásának átvállalására, de kinyilvánította, hogy előbb nevével és pártja főbb embereivel kell értekeznie, miért is megbízottamat másnap reggelre kérte magához. Ekkor monda meg, hogy az „Aradi Közlöny“ nyomtatását nem vállalhatja el, mert az értelmetlen tömeg köréből némelyek azzal az esztelenséggel gyanúsítják magát dr. Mülek Lajos urat is, hogy 12,000 frtot kapott a kormánypárttól visszalépéséért, ha már most Gyulai ur, mint a függetlenségi lap kiadótulajdonosa, a kormánypárti lap nyomtatását elvállalná: ezen kőzsa, minden alapot nélkülöző hír istápot nyerne és ezzel a pártot maga ellen zudítaná. De különben is, a nyomtatásra vonatkozó szerződésen egyedül Hindy ur szerepel mint a nyomtatási díjak fizetésére kötelezett egyén, és nem a lapbizottság, pedig ha Hindy urral akart volna köni nyomtatási szerződést, már az év elején tehetett volna, mert nekie is ajánlották akkor a lap nyomtatását.

Ez a tiszta tényállás. Hogy pedig így áll a dolog és nem maské, hogy senkinek eszéágában sem volt a lap tulajdonjogát, mely egyedül a szabadelvű pártot, illetve az azt képviselő lapbizottságot illeti — eladásra ajánlani, azt magának az „Arad és Vidéke“-nek jun. 26-diki számában foglalt közleménnyel lehet leginkább bebizonyítani.

Az „Arad és Vidéke“ ugyanis maga azt adja elő, hogy a Széchenyi nyomda egyik hivatalnoka a dr. Báttaszéki és Hindy urak között kötött „szerződéssel igazolva megbízását“ ajánlotta volna fel a lap tulajdonjogát. Kérdelem, miképen lehetett bárki is csak egy percze is tévedésben az iránt, mi ajánlatik neki eladásra, mikor a Báttaszéki és Hindy urak között kötött szerződéssel igazolta a kérdéssel hivatalnok megbízását? Az, a ki csak némileg tud írni és olvasni — és habár nincs szerencsém Gyulai urat személyesen ismerhetni, de azt mégis feltételezem róla, hogy írni és olvasni tud — nem látta volna ott a szerződés mindjárt 4-ik sorában, hogy Báttaszéki „mint a Széchenyi nyomda tulajdonosa és Hindy mint kiadó között az „Aradi Közlöny“ 1887-ik évi jan. 1-jétől 1887. évi decz. 31-ig terjedő időre való nyomtatására köttetett a szerződés? Aztán Gyulai ur, ki maga is laptulajdonos, csak tudja azt is, hogy az nem laptulajdon, mikor rendes heti fizetésért teljesítik a nyomást? S az ki mást akart volna eladni, átruházni, mint a mi őt teljes joggal illeti, ki nem a nyomtatási szerződést, de a tulajdonjogot akarta volna eladni: az — mint ők maguk előadják — mindjárt előállott volna és igazolta volna magát az eredeti szerződéssel kezében, hogy mindjárt rájöjjene a turpisságára? S azután lehet-e feltételezni józan észszel azt, hogy valaki oiy buta lesz és valamely jogot vaktában 1500 frttal megvesz, mielőtt meg nem győződik, vajjon ez a jog eladót tényleg megilleti-e vagy nem? Mi czélja lehetett volna tehát a tulajdonjog el-

adásával való megkínálásnak, mikor — eltekintve attól, hogy mindjárt odamutatták a nyomtatási szerződést — a nélkül is elkészülve kellett lenni arra, hogy senki sem fog zsákban macskát venni 1500 frtért, hanem mielőtt az embernek markába olvassa a pénzt, bizonyosan alaposan kipuhatólja az ügy állását, mit vesz és jogosan adhatja el a kinaló?

Megengedem, hogy megbízottam szólhatott valamit a nyomtatási szerződés tulajdonjogának átruházásáról, de ez nagyon természetes, mert ki a nyomtatási szerződést megveszi, arra az czedálatik és az az előbbeni tulajdonos helyébe lépve, annak tulajdonosává válik, de hogy a lap tulajdonjogának eladásáról szó nem volt és nem is lehetett: a mondottak után — és különösen azután, hogy maga az „Arad és Vidéke“ is mondja miszerint az illető hivatalnok a köztem és Hindy ur között kötött szerződéssel igazolta megbízását — a mely szerződésben pedig csak a lap nyomtatásáról van szó — az többbe, ugy hiszem, kétséget sem szenvedhet.

Joggal nyilváníthatom tehát koholmánynak azt a mesét az „Aradi Közlöny“ tulajdonjogának eladásáról. Nem akarom azonban állítani, hogy Gyulai ur roszakaratból költötte, hanem hajlandó vagyok hinni, hogy nem értette és hogy a nyomtatási szerződés tulajdonjogának átruházását, a lap tulajdonjogának átruházásával cserélte fel.

De az előadottakból kitűnik, hogy koholmány az is, miszerint „potomon áron“ kínálták, mert az „Arad és Vidéke“ maga 1500 frtot említ, az pedig még a lap tulajdonjogáért sem volna valami potomon ár, annál kevésbé az a lap fél évi nyomtatási jogának megszerzéseért.

Kitűnik végül az is, hogy nem igaz az sem, miszerint „fünek-fának“ kínálatot volna a „Közlöny“ nyomtatási joga, mert ugy hiszem, Réthy Lipót és Gyulai István urak nem „fü-fa“, hanem mint nyomdatulajdonosok legkompetensebbek ily üzletet kötésére.

Es ezzel be is fejezhetném nyilatkozatomat, ha az „Aradi Közlönynek“ ez ügyben jun. 27. hétfői számában tett abbéli kijelentésével nem állnék még szemközt, mely szerint annak, ki állítólag a fenti ajánlatot tette, csak „csalási számdoka lehetett“ s hogy „az illetőnek kinyomozása iránt a főkapitányságot megkereste s egyuttal megteszi a bünyenyítő feljelentést is.“

Az „Aradi Közlöny“ szerkesztőjétől elvártam, sőt — a köztünk fenforgó viszonynál fogva — megkövetelhettem volna tőle, hogy az én nevem és a tulajdonomat képező intézettel csak legtovábbi összeköttetésben álló ügyben ilyeneket ne írjon, hanem a helyett hogy a kapitánysághoz szaladgál, bünyenyítő feljelentéseket tesz és ilyeneket ír: engem szóval vagy írásban megkeressen az ügy felvilágosítása iránt, s én nekem mint mindenki az előadottakból láthatja, a legmegnyugtatóbb felvilágosítást nyújthattam volna.

Ő ezen köteles regárdot velem szemközt nem gyakorolta, hanem habár maga is mondja, „ki állítólag a fenti ajánlatot tette“, habár tehát maga sem hiszi, hogy megbízottam elég bargyu lett volna a lap engem nem illető tulajdonjogának eladásával valakit megkínálni, mégis jobbnak látta az én meghallgatásom mellőzésével, magas lóhátról beszélve, teljesen fölösleges bünyenyítő feljelentésekkel fenyegetődni.

Nem akarom ezuttal az eljárását köllőleg jellemezni, hanem erre uézve az ítéletet a t. közönségre bízom.

Arad, 1887. június 27.

Dr. Báttaszéki Lajos,
mint a Széchenyi irodalmi intézet tulajdonosa.

Junius 28. Kedd. Róm. cath. naptár: II. Leo p. Irena. Prot. naptár: Leo és Jóna: Görög orosz naptár: (Junius 16.) Tikhon p. Nap két óra 4 percek. Nap nyugszik 8 óra 1 percek.

Julius 8. Arad megye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 9 órakor.

Julius 8. Arad megye állandó választmányának ülése délután 3 órakor.

Julius 11. Arad megye évnegyedes közgyűlése.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Falk Miksa, Arad város országgyűlési képviselője a jövő hét elején két havi időre furdóbe utazik. Képviselőnk szeptemberben ismét meglátogatja Aradot, midőn Trefort Agoston közoktatásügyi miniszter is velejár, ki ezúttal egy régi óhajának tesz eleget, hogy Arad közoktatásügyi viszonyaival közvetlenül is megismerkedjék.

Az egészségügyi bizottság Póllák Gyula dr. elnöke által a városban tegnap délután 5 órakor ülést tartott. Jelen voltak: Schuster Illés dr., Laczay József, Pozsgay Lajos dr., Ring Lajos, Tisch Mór dr., Eötvös Dániel dr., Schaffer Adolf, Kiss István, Darányi János dr., Kabdebó János dr. Mindenekelőtt felolvastatták a hitelesített a múlt 11. évi jegyzőkönyvét. Pozsgay Lajos dr. főorvos előterjesztést tesz a kanyaró állásáról: összes betegedés volt a járvány egész tartama alatt 420; ebből meggyógyult 377, meghalt 17, gyógykezelés alatt maradt 26. Ez adatok tehát azt mutatják, hogy a járvány csaknem teljesen szűnőben van. Olvastatták ezután Darányi János dr. beadványát, melyben a vizvezeték ügyében kiküldött bizottság megrögzöttet kéri. Schuster Illés nagyon helyénvalónak találja az indítványt, miután a közönség körében az eszme iránt megindult mozgalom már lanyhulni kezd, de viszont ezzel szemben az adatok szomorú bizonyítják, hogy a talajvizszint folyton rosszabbodik. A dolog már azért is sürgős, mert az elömlő kálitok is nagy időt vesznek igénybe. Póllák Gyula szintén pártolja a beadványt, de midőn a város a kérdést már egy bizottságnak kiadta, és ez még mindeddig nem lendített az ügyön, bajosan fog használni a figyelemzetést. Schuster Illés szerint annyira legálább el lesz érve, hogy az elnök a bizottságot gyűlésre fogja összehívni. Darányi szerint fel kell rázni lethargiájukból, mert ez a tömeges eszternázás, a mely most folyik, csak meg fogja nehezíteni a feladatot és még inkább gőczpontja lesz a járványoknak. Aztán meg ez kibóthott pénz is. Pozsgay Lajos abban a nézetben van, hogy a csatornázás addig is folytatni kell, míg a vízvezeték létesítve lesz, mert ez a bajokon legalább ideiglenesen segít. Az egészségügyi bizottság határozatát kimondja, hogy a tanácsot a vízvezeték ügyében kiküldött bizottság megrögzöttet kéri. Schuster Illés indítványára kimondott, hogy a hatóság a városba eladás végett behozott vadak husának szigorú vizsgálatára hívassék fel, míg Pozsgay dr. indítványára a tanács fel fog kérni, hogy a piaci gyümölcsök megvizsgálására ismét piaci biztosokat nevezzen ki. Darányi János dr. jelenli, hogy a tanács a kívánt jégvermet már felállította és elegendő mennyiségű jéggel látta el. Ezzel az ülést véget ért.

Az arad-csanádi egyesült vasúttársulat ma délelőtt tartja meg rendes évi közgyűlést az igazgatóság helyiségében.

Culturmerőnk Aradon. Elmlítettünk annak idején, hogy Baross Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter Arad város törvényhatóságának foliartára tudatta, miszerint meg a jövő hó elején lelkül egy culturmerőnköt, a ki a gáji belvizek levezetése s a vízfelgyülemések megakadályozása tárgyában egy tervezetet készítse. Mint írtuk, a kiküldött culturmerőnk Baross miniszter sürgött intézkedéseinek következtében július hó 1-én érkezik Aradra.

Az utcák loesolása érdekében a városi főkapitány hivatal a következő figyelemzetést adta ki. A beállított melegebb időszele alkalmából vonatkozással a negyedik tősség magy. kir. helygymnázium által 61360/84. szám alatti intézménnyel jóváhagyott, a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 5. §-ára, figyelemzetik a közönség, miszerint a belvárosban május hó 25-től szeptember hó 15-ig az aszfalt burkolattal ellátott gyalog járdák naponta 1 és 2 óra között, az egyéb burkolattal ellátott járdák pedig esti 7 és 8 óra között úde vizel felloscolandók, mert a mennyiben valaki az ellan mulasztást követne el, ugyanezen szabályrendelet 9-ik §-a értelmében 2-25 forintig terjedő bírsággal fog büntetett. Arad szab. kir. város kapitányi hivatala 1887. évi június hó 25-én. Urbányi János, főkapitány.

A miről a százsor szépek beszélnek. Ez az „Aradi Közlöny” új, eredeti regényének a címe. S ha azt mondjuk, hogy lapunk új regénye éppen olyan kedves olvasmánya lesz olvasóinknak, mint a minő kedves ösmeretség övi szerzőjét: Zachariás Kallós Ilonkát olvasóinkhoz, akkor e tekintetben csak újabb bizonyosságra hívjuk fel az „Aradi Közlöny” közönségét. Hiszik, hogy teljesen igazat fog adni lapunk közönsége, a regény kiválóan eredeti tehetségű szerzőjével szemben azon véleményünknek, hogy a százsor-szépek e bájos története, éppen olyan, mint valamelyik virág-száz abból a csoportból, melyből új, eredeti regényünk meséje kiindul.

Lonovits József. Csanád megye főispánja az arad-csanádi egyesült vasutak ma délelőtt tartandó közgyűlésére Aradra érkezett.

Kuttlig Albin várparancsnok vasárnap Debreczenből Aradra visszakeresztelt s a várparancsnoki teendőket ismét átvette.

Az aradi középiskolák értesítője. Az aradi kir. főgymnázium és állami főreáliskola értesítője a szokások bő tartalommal már megjelent. A füzet egy necrológial veszi kezdetét, melyben Róza s Antal, az elhunyt jeles író és realiskolai tanár pályájáról és érdemeiről emlékezik meg meleg sorokban Jancsó Benedek dr. — Azután Dömötör László tanár közöl egy tartalmas értekezést „A helyi múzeumok fontossága a nevelésre” cím alatt. A tanárkar tagjait és az egyes osztályok szertint kimutatott tananyagot közli ezután az értesítő, majd felsorolja a felsőbb osztályokban kidolgozásra feladott szabad dolgozati feladványokat s az ezek kidolgozásában kitűnt tanulókat neveit. Következik ezután az inteztető önképzőkör 1886/7. évi működéséről szóló jelentés, melyből kiemeljük a következőket: A kör 20. rendezés, egy rendkívüli és több bíráló ülést tartott. Beérkezett 90 m., melyek közül 13 vétettelt fel az érdemkönyvébe. — Az inteztető ez évi történetének leírása, az egyes tanárok irodalmi működésének méltatása s a taneszközökben történt szaporodások kimutatása után következik a tulajdonképeni értesítő, majd a különböző statisztikai táblázatok, a segélyező-egylet működéséről szóló jelentés s végül a jövő tanévre szóló pályázati hirdetések, melyeket közlünk a következőkben: A Bogdánffy-féle alapítvány bizottság folyó év június 20-án tartott tanácskozásában elhatározta, hogy a jövő tanévre a következő tételt tűzi ki: „Gróf Széchenyi István élete és hatása nemzetünk fejlődésére.” Jutalma az alapítvány évi kamatja 60 ft. — A Nagy Sándorféle alapítványról, kívánatik egy a magyar történelemből vett tárgyú elbeszélő költemény. Jutalma az alapítvány évi kamatja 50 ft. A Hantó-féle alapítványról kívánatik egy a földrajz köréből maritím értekezés. Jutalma az alapítvány kamataiból 5 ft. A két első díjra csak főgymn. tanulók pályázhatnak. A pályaművek idegen kézzel tisztán leírva, bekötöttesre szánt margóval ellátva, a lapok számozva, 1888. év május 1-éig, jelzés levél kíséretében a főgymnázium igazgatóságához küldendők be.

Aradi háztulajdonosok kérvénye a helygymnáziumhoz. A Zrinyi- és a rövid-utcai botrányos közegészségellenes állapotnak előreláthatólag, rövid idő múlva vége lesz vetve, a mennyben Lukácsy Lajos ügyvéd háztulajdonos a Forray- és Zrinyi-utca háztulajdonosai nevében, a már türelmetlen állapot megszüntetése iránti kérvényt, hivatkozva az 1876. évi XIV. t. c.-re, személyesen nyújtja be a helygymnáziumhoz.

Bűnügyi tárgyalások. Az aradi kir. törvényszék bűnügyi osztálya ma délelőtt 10 órakor több apró bűnügyben végtárgyalást fog tartani.

Megsemmisített árlejtés. A Hosszú-szűs és Kermak közsegűk alatt létesítendő partvédművek építése s alkalmával a munkálataira hivatott árlejtés alkalmával az illető vállalkozók által letett biztosítékok a közm. és közlekedési minisztérium által visszautalványoztattak, mivel a vállalkozók a minisztérium által kikötött feltételeket nem fogadták el és így e munkálatokra új árlejtés fog közelebb hirdettetni.

Az időjárás, dacára annak, hogy a hivatalos nyár az újságok után is közhírre tétett, még mindig nem alkalmazkodik a calendáriumhoz. Tegnap a délelőtti órákban szokatlanul hűvös volt a levegő és nagyon keresett a napos hely. Valahol baja történhetett az égnek.

Alapkövetétel. Az arad-csanádi vasuti palota alapkövét holnap délelőtt helyezik le a megfelelő ünnepélyességek között a társulati igazgatóság jelenlétében. Az ünnepélyes actus a közgyűlés után fog megjelteni.

Az aradi sietnema iskola zárvizsgálata ma délelőtt 10 órakor tartatik meg a templom-utcai fiúiskola dísztermében. A rendkívül érdekes vizsgálatra ismételt felhívjuk a tanügybarátok és az érdeklődő közönség figyelmét.

Szerencsétlenség F. hó 26-án a Neumann-féle szeszgyár udvarán nagy szerencsétlenség érte Nemesek Skuhala 87 éves nőtelen gáncországi illetőségű özösnőt. Trágárat szállított a lórón s éppen két lórt akart a helyére tolni; midőn véletlenül a két kocsi ütközje közé került, melyek összecsapódva jobb keze fejét teljesen összezúzta. A szerencsétlen áldozatot a megyei kórházba szállították.

Nagy Antonia jeles aradi leánynevelőintézetében tegnap délelőtt tartott meg az évi zárvizsgálat kitűnő eredménnyel, a mi valóban dicséretre válik az igazgatóknak, valamint az intézetben működő Hofbauer Olga fiatal tanítóknak. A növendékek minden egyes tárgyából, de különösen a történelemből helyes és szabatos feleleteket adtak. Az iskolaszék részéről Mada y Mátyas volt jelen a vizsgálaton, ki is meleg szavakban adott kifejezést megelégedésének az elért eredmény felett.

Feltalált hulla. Beles Romulus II. gimnásiumi növendék hulláját, ki fűrészek köztben Aradon a Marosba fult, Szemlákoni ki fogták.

Dalestély. Az aradi magán dalkör ma este 8 órakor a lövöld helyiségében a tagok és családjaik részére zártkörű dalestélyt rendez. A dalestélyt bankett ék táncz fogja követni.

Segélyezünk! A nagy-szalontai ref. egyházmegye esperese körlevélben hivta fel az egyházak lelkesített és presbyteriumait, hogy az elhamvad, a magyarság érdekében forrás missióra hivatott m. szegedi és eperjesi prot. collegiumok segélyezésére társadalmi uton gyűjtést indítsanak. Felhívja a jelkészi hivatal e helyen is Arad város minden nemeseen gondolkodó lakóját, különösen pedig az

ev. ref. egyház hveit, hogy e két ösrégi intézet újbóli felsegélyezésére szerény adományokkal járulni sziveskedjenek. Adományok elfogadhatnak az aradi ev. ref. lelkészi hivatalban.

Hymen. Csak József gyoroki ev. ref. lelkész szerdán délelőtt 10 órakor tartja esküvőjét özv. Huszty Mihályné kedves leányával, Margit kisasszonnyal. A fiatal párnak állandó boldogságot kívánunk.

Magánoktatás tartatik a két havi szünet alatt az elemi iskolai (I. II. III. IV. oszt.) tanuló részére a templom-utcai fiúiskolában. A magánoktatásra f. hó 28-tól d. e. 8 órától 10-ig jelentkeztetni a IV. b.) osztályban. A magánoktatás a tanultak ismétlésére szorítkozik s minden nap délelőtti órákban tartatik meg. A gyermekekre igen hasznos ismételő oktatást ajánljuk a szülők figyelmébe.

Vadászkürt-nyegyes. Ma este Póh l helyiségében érdekes hangversenyt rendez a budapesti opera négy művésze, kik korábban Aradot is érintik. Már tavaly tettek kisebb körutat, nálunk azonban ez alkalommal jelennek meg először. Megelőzte őket a jó hír azon helyekről, a hol eddig megfordultak. Már maga az is, hogy négy fuvohangszer együttes játékát lehessen hallani, ritka és szokatlan dolog, hát meg ha e hangszer a kedves, teli hangú, lát meg, sőt melábus színezett vadászkürt. A program változatos és dalszerű, operai részleteket, indulót, tánczdalt egyaránt tartalmaz; sentimentalis és vig. eredetileg e hangszerre írott és — ha nem csatlódnak férfi négyesből — ártit darabok váltakoznak egymással, de mindnyúja megégyezik abban, hogy dallamos és bárki számára érthető s élvezetese. Hogy magyarázok a „Szózat” kivételével nem fordulnak elő a műsoron, azt a magyar dal természetéből könnyen megmagyarázhatjuk. A teljes műsor a következő: I. I. Storch: „Induló-dal.” 2. Kücken: „A vadász.” 3. Schweida: „Ott, a harsfa alatt.” 4. Scharf Rob.: „A naiva.” polka-mazur. (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) 5. Richter: „Gavotte” (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) 6. Nessler: „Werner bucsueneke” a „Sákkinyon trombitás” cz. dalmuból. 7. Egressi: „Szózat.” II. 8. Erkel Gy. „Album-lap.” (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) 9. Stunec: „Katonad.” 10. Richter: „Hali,” a kürtök vidám hangzata a választat után. (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) 11. Suppé: „Adante.” (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) 12. Scharf Rob.: „Rikáságok-tára.” 13. Scharf K.: „A vig vándor,” induló (Eredeti vadászkürt-nyegyes.) A sok művelvezetett igéro hangverseny ajánljuk a közönség figyelmébe.

A javítathatlann. Említettük annak idején, hogy az aradi iskolaszék elhatározta, hogy Szekeres Lázár tanuló ki a szentpéteri iskola első osztályába járt, az a zódi javítóintézetbe küldi, miután erkölctelen, de sőt a büntetőtörvénybe is ütköző magaviseletén semmiféle iskolai fegyelmelem és büntetéssel javítani nem lehetett. Ehhez azonban a szülő beleegyezése is kívánatik. Most a tanuló édes anyja kijelenté, hogy kész örömmel beleegyezik, hogy a nebulót elküldjék és így már csak napok kérdése, hogy a kis javíthatatlann a javító intézetbe kerüljön.

Betörés egy gözmalomba. Az ó-szent-annai gözmalomba ismeretlen tettesek behatoltak és Fröhlich Armin károsa ellopott 12 zsák buzalint 84 ft. 4 zsák rozslint 16 ft és 1 zsák kukoricazisztet 3 ft értékben. A tetteseket nyomozzák.

A magyar protestáns irodalmi társaság Szász Károly dunamelléki ref. püspök, Ballagi Mór és Tisza Lajos gr. fogadónok által kibocsátotta a felhívó és aláírási leveket a magyar protestans tud. irodalmi társaság megalakítására. Tagok öt felék lehetnek: pártfogók, kik 500 ftot fizetnek le, vagy pedig ennyit biztosítanak a társaság számára s ennek 5 százalékos kamatját rendszeren fizetik, a lapítók, kik egyszer mindenkorra 100 ftot fizetnek 5 frtos évi részletekben, rendszeres tagok, kik öt éven át 6-6 ft fizetésre kötelezik magukat, a pártolók, kik 3 ftot fizetnek 3 évi kötelezettség mellett és végül a segélyező tagok, kik ennél csekélyebb összeggel járulnak a valóban nemes czél előmozdítására.

Az iparos-íjzak önképző egylete szerdán este a Rákóczy-utca 14-ik számú házában működő előadást rendez, mely alkalommal színré kerül a „Falu rozsa”. Az önképző-egylet jötekönyvéül előadását ajánljuk a közönség figyelmébe.

Esküvő Pudler Ádám július hó 5-én d. u. 7. órakor esküszik hűséget az új-szent-annai izr. imaházban Werner Izabella kisasszonnyal. Werner Adolf kedves leányának. Sok boldogságot.

Iparos íjzak a szinpadon. Az aradi iparos íjzak önképző egylete vasárnap este ismét mtkedőül előadást tartott, melyen igen szép számú közönség vett részt. Színré került „A z utolsó kenet”, a Pálmay Ilka-féle pályázatos 50 arannyal jutalmazott eredeti népszimű. Tudó Gáspár Puzmór Károly, Éva feleségét Nagy Luiza k. a., Füzü Eszter Hudetz Gizella k. a., Bencsi Jozsit Csóh István, Mikó Palit, a fiatal paraszt gazdát, Papszt Rezső, Pogány Lojzi csendbízost Glutit Lajos, Héja és Darázs csendlegényeket Sattelas Zsigmond és Singer Béla, Bertleff Gázdaz orosz parasztot Schneider Károly, Pulma fiát Renner Rezső, Kolompár Zsófi Morva Frantziska k. a., Lójtika kis fiút Boka Jauszika, Seifendül Aron révbőlöt Soós Mihály, Czi-terát a közseg dobosát Reichentfeld Soma, Gangos mezőbirtót Alt Kourad, Poti szolgát Szócs József, Vicza szolgálot Steger Erzsike k. a. Fige, és Csicsó cigányzenészeket Soós Mihály és Mizerer József, a zsanárt Gottreich Miksa személyistette. A szereplők egyenként a leggyűsebben álltak meg helyöket, még a legkisebb szerepben is. Rendezés körül elismerést érdemel Glutit Lajos, valamint Nagy Sándor karnagy, ki az iparos íjzakat a zene és énekben neveli. Sugó Schumann Jakab volt. Az előadás 10 óra után ért véget.

Éjjeli tolvaj. Pernyáiban Stern Sándor udvarbóli tegnapra virradó éjjelen egy kocsi, két lovat és a teljes szereszmót ellopták. A tetteseknek mindeddig nem lehetett nyomára akadni.

Nyári táncvirágalom. A mácsai nagyvendégül helyiségében július 2-án Kissa Károly aradi zenekarának közreműködése mellett zártkörű nyári táncvirágalom rendeztek. A rendező-bizottság élén Simandán d. e. Emánuel és Buda y György áll. Belépti díj személyenként 1 ft. Csálajjegy 1 ft 50 kr. Kezete 7 órakor.

Az aradi polg. lövészegylet által f. é. június 19 és 26. tartott rendes díjlövészet eredményéről a következő kimutatást vettük: Találokat löttek és pedig

Table with 5 columns: Name, 4-es, 3-as, 2-ös, 1-es. Rows: Klein Ignác, Tones Éde, Greiner Károly, Heintz Gábor. Results: Klein Ignác (1, 2, 12, 30, 26), Tones Éde (1, 1, 7, 9, 9), Greiner Károly (1, 4, 6, 6), Heintz Gábor (1, 4, 6, 5). Below the table: A díjakat Klein Ignác az nyerte legjobbal és legjobb 4-es lövéssel. — Sertés tolvajlás. Szeménepei Márton kasszaperi lakos zárt sertésfajla valaki behatolt és 7 darab sertést hajtott el. A mákviragot a mező-kovacházi szolgabírószék készül elcsipai.

Kéry Imre Kossuth Lajosné bűdosásáról.

Arad megye egykori főorvosának naplójából. — A nagyemlékü Kéry Imre dr. hátrahagyott naplójából egy igen érdekes részt van alkalomunk közölni. Arad megye volt és nemrég elhunyt tudós főorvosának a feljegyzését az 1848-49-iki eseményekről 1871-ben összeállított memoire-jából adja a Vasárnapi Ujság.

A naplónak alább közölt része, két héttel a világoi catastropha előtt jászódtól le. Annak a felemlítése után, hogy Kéry Imre dr. a forradalom napjait részben Boros-Sebesen töltötte — átadjuk a szót Kéry Imrnek: Tölem mintegy másfél órai távolságra Bokszegeen (most Karagyörgyerics herceg birtoka) lakott László Miklós jó barátom, mint ezen szép birtok tulajdonosa. Pesten sok rokoniak lévén, közülök többen minden év nyarán el-eljövének hozzá látogatás s itt néha heteket is töltöttek. Olykor egy-két másik meg is betegedvén, barátom házában én is gyakrabban megfordultam.

Néhány héttel a fegyverletétel előtt, beköszönt nálam Miklós barátom, felkérvén engem, hogy — miután egyik jelenleg nála időző rokóna beteg — lennék szives hozzá kirándulni. Elmentünk azonnal. A beteg nő ágyban fektűt s orvosi vizsgálatom kórhatározati eredménye az volt, hogy a nő lobos természetű verhasban szenved. Megállítottam a gyógytervet s azt azonnal fogasztottam is.

A betegre elején, néhány napig naponta, később, midőn a javulás beállott, minden másodnap meglátogattam az igen pontos és engedelmös nőt. Nyolcz-tíz nap múlva beállott a felüdülés szaka, a beteg nagy öröme, ki igazán nagyemlékü kinokát szenvedett, melyeket vaseről iparkodott elsturni. Berekesztvén a gyógyszerelést, csak életrendi szabályokat tanácsoltam, megígérvén, hogy még egy látogatást teendek nála. Harmadnapon megjelenvén ismét, a művelt nő szívelyesen megköszöné iránta való szivesseget s nyájás nyitkzások között ányujta a tiszteletdíjt.

Most Miklós barátommal a lakházat környező kertbe menénk s kis idő múlva fölemb szólván, kérdé: — Tudod-e kit orvosoltál? — Tudok annyit, mennyt mondtál, hogy rokonod. — Ez a nő rokonom igenis, a bujdosó Kossuth Lajosné.

Nem sokba mult, hogy ezen szóra Miklós urat nyakon nem üttem; mert ha nekem e titkot előbb fejezi fel — noha az orvoslásban és látogatásimban mulasztást így sem követtem el, — első látogatásom örjártól felüdüléseig a háztól el nem távoztam volna. Tudám ugyan barátom titoktartását meg meghitt barátságával szemben is méltányolni, de szemrehányásoktól meg nem tartóztatam magamat. Megkért végül arra, hogy a méltóságjelzős nő-t búcsuzván, valahogy el ne áruljam, hogy a titokba be vagyok avatva. Nehéz feladat volt ez reám nevez, de utóvégre is szerencsés sikerült ez is, — hazatérőm örvendvén ezen váralan szerencsének és a sikerült orvoslásnak.

Ez időtájt, nyomban a fegyverletétel után, mely nem Világoson, hanem Szőlőssőn történt s mely helység és Világos között meg Pankóta mezőváros. Muszka és Galsa helységek fekszenek, az ugynevezett compromittáltak (a gyóztas szótára szerint) vagyis (a mi szótárunk szerint) hazánk lelkes fiait menekülének. Mindenfelé látnak tiszta magyar alakú, de komor és szomorú arczifejezéstű idegeneket kocsin, lóbaton minden irányban, de főleg a hegyek felé vonulni.

Utolsó bokszegei látogatásom után, mintegy harmadnapra az esti órákban — szép, kellemes idő volt — ismét betér hozzam László Miklós barátom, de igen aggodalmas arczvonásokkal. E miatt azonnal kérdem: tán recidiva? — Nem, ő egészséges, de tanácsot jötem kérni: házam, mint tudod, az országot szelén áll, igen sok idegém jár most itt és sokan be is térnek hozgán, bajtölt tartok... En egy percz alatt belátván aggodása helyességét mondom: — Hozzuk hozzám! Még pedig azonnal ma éjjele.

Miklós kocsin termett, én pedig siettem szobát rendezni nagy vendégem számára. Néhány óra múlva megérkeztek. A hölgy szobába lépéven, nyájasan, határozottan, de egy-szersmind elszánva, e szavakat mondta köszöntés fejjében: — Uram, az ön kezében van sorsom! E szókat sohasem felejtém el s még most is eszemnek fölemben.

Nálam lakott mintegy nyolcz napig Scholzeinek rokonom neve alatt, mely név épen a késmárki család nevek közül esetlegesen eszembe jutott. Ezen rokonságnak hitelt adandók, nehogy a családtagok gyantút is merithessen, fesztelentl bántunk el egymással; nóm, ki kifogástalan igazi honfely volt — mint ez Thurzó-ivadékok illik is — mindent elkövetett, hogy vizsgáltja s biztontlétéről biztosítsa. Ezen időközben serdülő-féleben levő leányomat különös vegyében részesíté s neki a női erényekről valódi oktatásokat adott.

Az időnek száma növekedni látszott s nálam is sok fordult meg közülök. Kezdem belátni, hogy vendégem itt teljes biztonságban ninesen: pár óráig a teendőket a jelen viszonyoknál szemben látogatván, elhatároztuk, hogy elvisszem magas vendégemet marczházi kis birtokomba. Ő beleegyezett, magát teljesen rá bízva. Mit több, az elutazást még az nap éjjele határozám: s ezt nekem jó szellemem sugalta.

Esti 9 órakor vendégem, nóm és leányom el is indultak Marczházára, mely helység minden országtól nagyobb távolban fekszik, sőt a szomszéd helységek is, melyek közül Szalonta is tartozik, messze vannak tőle. Másnap reggel 7 órakor el is érkeztek oda szerencsésen s örültem, hogy biztosan elhelyezve tudom. Ezentúl többé vendégemet nem is láttam.

Másnap korán reggel, midőn még ágyban heverészttem, mert este igen későn fektüdtem le, beléeg egy fiatal bihari szolgabíró egy osztrák tüzérváratánnyal. E szolgabíró nóm után közeli rokonom volt — Sántha volt a neve — fia azon Sántha Györgynek, ki azelőtt Biharban az ismeretes adminisztrátor ügyben oly feltűnő pecsovis-szeresepet játszott, de a forradalom alatt már nemcsak részűnkön, hanem Halmágyon (Erdélyben) lelkes kormánybiztosunk is volt.

Ezen két ur, kik éjjeli Bokszegeen voltak, korán reggel Boros-Sebesre jövének. A szolgabíró nóm nagynéje, vendégünk után tudakozódott, mire azt feleltem, hogy gyermekeimmel együtt már hetek óta Marczházán lakik. Azon kérdésemre pedig, hogy minő járásban van itt, azt felelte, hogy ágyukat keresnek, mivel értékesre esett, hogy e vidéken ágyuk ássattak el. Pedig, mint már említtem, vendégünk tavol esett a harcztértől s itt ágyuk meg sem fordultak. Voltaképen, mint később Lászlótlól hallám, csakugyan ezen éjjen szerencsésen megszóktott vendégemet keresték. Sikerült őket, tökéletes elfogulatlanágot látván, tévutra vezetnem.

Körülbelül két-három hét múlva (erre már nem emlékszem) azon öröndetes hírt vevém nómól, hogy vendégünk külföldi utlevelé megérkezvén, szerencsésen elmenekült klföldre.

A betegemről Bokszegeen átvett tiszteletdíj 12 új magyar arany volt. Ezekből örök emlékül most nem régen két leányomnak két-két fölön-függőt s egy-egy mellűt készíttettem, azon kikötéssel, hogy ez ereklyéket csakis ünnepe- és vasárnapokon szabad hordaniok. Engedelmes leányaim ez skaratomat mai napra is pontosan teljesítik; — a többi hat darab még birtokomban van.

Közi: Borovszky Samu dr.

Hazánk és a főváros.

A Hentzi-szobor — Bécsben. A

„Pesti Hirlap”-ban olvassuk: Egy izben már megemlékezünk arról a terről, mely szerint a budai Szent-György-téren dísztelendő Hentzi-szobrot a bécsi arzenálban helyezik el. Bizonyára minden magyar ember szivesen vesz róla tudomást, hogy e terv most megvalósításához közeleg: A király udvalvegöl a jövő évben fogja megünnepelni uralkodásának negyvenéves jubileumát. Ez alkalomból kérdezősködött a személye körüli miniszter, mily módon tehetné az ünnepély napját a magyarokra nézve is kedves emlékeztetvé. A miniszter többi között a Hentzi-szobor eltávolítását ajánlotta volna ő felségének. A bécsiek a szobrot szivesen fogadják s a bpestiek aligha fogják reclamálni. S t r o b l szobrász már meg is bízott, hogy a Hentzi-szobor helyébe más alkalmas szobor-tervezet, esetleg szökőkut-tervezetet nyujtson be illekeke helyre.

A százsregeni tanács — tirolli vadászal.

A százsregeni magistratus ugyancsak megjárta. Mint a „Kolozsvár” írja, beszálltoltak oda állandó helyőrségül egy zászlóalj honvédet. A dolog sok fejtvert okozott a város-atyáknak. Addig s addig irtak, felesleket a honvédparancsnoksággal, hogy ez megunta a dolgot s a zászlóaljt áthelyezze Beszterczére. Hanem a böles tanácsnak birtelen kifűnő gondolata támadt. Nagy titokba burkolozva irt fel a hadügyminisztériumhoz s kért maguknak tirolli vadászokat. Törtent pedig, hogy ott fenn feltűnt, miert nines Szász-Régenben honvédség, holott annak állomása képen van feltüntetve. Barátságosn kérdezősködtek tehát az ok után s bizony kislút, hogy a zászék nem adnak szállást. Erre aztán minden kérelem hiába való volt, különböző instanciáik elintéztelentl. Sőt visszaküldelentl juttotak a hadügyminisztérium örüti papirkosarába. A százsregeniek el nem tudták gondolni, mi a baj. Egy esős reggel a polgármester későcenk ballagott fel hivatalba, a hol a szolgáló örömszólyal fogadta. Nagy láda érkezett Bécsből. Gondolkodott a polgármester ur, ki küldte, de kitalálni nem tudta. Mindogy, ki kell bontani, de óvatosan, ilyen dinamitos világban. Főlesezgetik a fedelet, lebontják a felső papírosat s ime — szépen rendben, tisztelegre emelt gyufa fegyverekkel, pompás kélegyornubában ott fekszik előtte a kért tirolli vadász-zászlóalj. Valami malicziózus ember küldhetné, nem felejtéven el hozzátetni, hogy majd ezeket könnyebben elszállásolhatja a tisztelt tanács, mint az eleveket.

Rövid hírek. A leégett Eperjes

ről jelentik, hogy az építkezés ott nagyon gyorsan halad, a főutezán a legtöbb ház már be van fedve s az új tetők nagyrészt bádogöl és cserépből valók. — Tapolczán melege ovatiók közt ülték meg Feleki Antaljának, az ottani gazdasági felsőbb népiskola tanójának negyded-éves jubileumát s a jubilarisnak ezüst koszorút és üdvözlő iratot nyujtottak át. — Légyvendégek érkeztek e napokban Kapuvár közelébe: Spelterini légbajós és vele Kálnoky Hugó gr. ki Bécsben szálltak fel a léghajóval s igen viharos és veszedelmes légi utazásán érte őz. Damjanich Jánosné szül. Csernovics Emilia úrnöt: testvére, mácsai Csernovics György nyug. cs. kir. huszárváratány és 1848-49-iki honvéd-huszárváratány e hó 23-án meghalt, élete 69-ik évé-

ben. A családi gyászjelentést az éfnaut öze-
gye szül, Bárczy Emma uró, továbbá Cserno-
vics Diodor miniszteri titkár és neje szü. La-
tinovics Ilona, valamint gyermekei, Csernovics
Agenor társulati szakaszelnök, Csernovics Lara
és Zeno s özv. Damjanich Jánosné uró adták
ki. Az elhunyt hült temetést Kálnóról, hol vég-
érja érte. Budapestre szállították s ott temet-
ték el. — Lónyay János Máramaros megye
főispánját Ó Felsége a Szent-István-rend kiske-
resztjével tüntette ki.

A nagy világ.

— A trónörökös pár a lengyelek közt.
Ó fenségeik hétfőre este külön vonaton, nagy
kísérettel indultak Bécsből s kedden reggel
fényvezekor érkeznek Krakóba, hol nagy
ünnepélyességgel készülnek őket fogadni. A
város előre is ünnepi díszítést s fel-
lobogóztatót utcazáton szokatlanul nagy az ele-
venség. — A trónörökös pár Krakóból ki-
rándulást is tesz Krzeszowitzre s onnan
visszatérve Krakóba, Stéphania főherceg-
asszony pénteken hazá Bécsebe, honnan
másnap Franzensbadba megy, néhány heti
tartózkodásra. A trónörökös két hetet fog
Galiciában tölteni, beutazva a tartomány
nagy részét s meglátogatva több lengyel
urát falusi jószágán. Felkeresi a vicielskai só-
bányát is, hol szintén fényes fogadtatásra ké-
szülnek. Julius hó 11-én a trónörökös a bu-
kovinai határ mentén átvág Erdélybe s még
e nap estjén megérkezik Máramaros-Szigetre.
— Öngyilkosok temetése. Az anghli
bűntető törvénykönyvek 77. §-a megtiltja

az öngyilkosok nyilvános temetését, kivétel
csak a megtébolyodott öngyilkosokra van tve.
— Rövid hírek. N a t a l i a szász király-
ról most meg ad a hír, hogy visszatért ugyan
Belgrádba, de férjétől elválva, egészen külön
fog élni. — Mackenzie orvos azt jelenti,
hogy a német trónörökös gyógyulása igen ke-
zezőben halad; ma vagy holnap Mackenzie
újabb műtétet végez a daganat utolsó részének
eltávolítása végett. — A szivar fogyasztá-
s Ausztriában igen nagy arányokban emel-
kedik s tavaly negyven millió darab szivarral
és nyolcvan millió cigarettával többet füstöltek el,
mint a megelőző évben. — A karthau-
si fegyverházban, mint Prágából jelen-
tik, Kalcovskij Ferencz ulevü katoná agyon
lőtte magát, mert a fegyverházban végzett őrző
alkalmával ráismert apjára s anyjára, kik rab-
lógylakosság miatt vannak ott fogva.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— A honvédelmi miniszter és a
hazai kispár. A honvédelmi miniszterium-
ban vasárnap d. e. 10 órakor, Fejérváry
Géza báró honvédelmi miniszter elnökele
altal értekezlet volt a Bernfeld-féle
szállítási szerződés felmondása
tárgyában — amely ügyben több ker-
vény fekszik a miniszter előtt, — kedvezmél-
nyezve az országos és a brassói iparegyesü-
lést, másrészt a Brassói kereskedelmi iparegyesü-

let által. A tárgyalás folyamán a pro- és contra
nézetek elmondása után, azokat reasummálva,
Fejérváry br. örömmel constatálta,
hogy az értekezlet tagjai a főfelvetésre nézve
egy véleményen vannak s a tárgyalásból a
következő eredményeket veszi ki: I. az érte-
kezlet ez idő szerinti idő- és czélsze-
rűtlenné tartja a szer-
ződés felmondását; II. a
kispár honvédelmi szál-
lításokban részesítendő,
ha kellő képességet nyújtó consortiumok
alakul. A reasuminálás, illetve határozat
a következő: a felmondott időknek fogva
az értekezlet kijelenti, hogy a jelen szer-
ződés az 1889. évi lejáratú időkig fentar-
tassék. Az 1888. évben adassék mód
arra nézve, hogy a kispáro-
sok a szállításokban való rész-
vétel tekintetéből szerve-
kedjenek, minek módzatai az
1888. évben végkép megállá-
pittassanak, hogy az 1889. év kezde-
tén a pályázat már kiírható
legyen, még pedig olyképen, hogy a kis
iparosok is teljes garantiát nyújtsanak arra
nézve, hogy moztosítás esetén az ország min-
den tekintetben felelősek legyenek. A szállí-
tásra vonatkozó összes adatok, valamint a jó-
vára hozzávetőleges szükséglete közölmetni fog-
nak a kereskedelmi és iparkamarákkal, az
országos iparegyesülettel s a brassói keres-
kedelmi és iparegyesülettel. E határozat ki-
mondván, a miniszter újabb megköszöni a
jelenlévők s miniszter, biztosítva őket arról,
hogy ő továbbra is miudent meg fog tenni a

kispár érdekében — mire Sigmund Dezső a
jelenlévők s a kispárosok nevében a tagok
lelkes eljénzése közepette meleg köszönetet
mondott a miniszternek kegyességéért.

Szociális.

(Junius 27.)
(B.) Az üzlet szilárd. Kiszáru nagyban
26.25—26.50, kicsinyben 26.75, hordó nélkül
per 100 úter.

Budapesti gabnatozsde.

(Junius 27.)
12,000 mm. forgalom, 10 krajczárral ma-
gasabb árral. Tavasz buza 8.24—8.25, ősi
buz 7.79—7.80, teugeri junius—július 5.52
5.53, teugeri julius—augusztus 5.60—5.62,
káposztá-repeze 12.35—12.50, ősi zab 5.52
5.54.

IDEGENEK NEVSORA.

(Junius 27.)
Fehérkereszt-szálló. Cargor C. igazgató. Bpest.
Klemet József, kereskedő. Petrocsény. Braun Mór,
utazó. Bpest. Mencer Bertalan, utazó. Bpest. Grün
Izidor, utazó. Bpest. Deutsch Bernát, Bpest. Stern Ru-
dolf, utazó. Bpest. Schwartz Béla, utazó. Bécs. Kohl
Gusztáv, utazó. Bécs. Vucselor Nándor, utazó. Bécs.
Schwarz Ilenerik, utazó. Pécs.
Tüherer szálló. Konopi Sándor, birtokos. Konop.
Br. Wasmér képviselő. Battonya. Reisman J. utazó.
Bécs. Dürr Károly, utazó. Bécs. Ladányi Lajos, ügy-
nök. Debreczen. Schwartz Sigmund, kereskedő, segéd,
Temesvár.

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

Védelem.

A helybeli magyar lapok vasárnapi szá-
mában, — de különösen az „Alföld” című
lap ujdonságai között „Tolvaj orthodox rabbi”
cím alatt, egy személyemet becsémelő köz-
lemény jelent, melynek minden egyes
szava aljas ragalom és ferdtetés. Ennyit eddig,
a folytatást pedig az „Alföld” ellen általam
megindított sajtó tárgyaláskor.

Aradon, 1887. évi június hó 27.

Rosenfeld Vilmos.

Van szeremcsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, miszerint, cs.
és kir. osztrák és magyar kizárólagos-
san szabadalmazott mellogomblyuk
nélküli, (mégis oly szorosan tapad a mellre mint gombok-
kal) férfi ingeim egyedüli rak-
tárát Arad és környékére

Rosenberg és Klein

uraknak,
női, férfi divat és fehérnemű üzlet)
adtam át, az ingek ára finom mi-
nőségben 2 frt 50 kítól kezdve.

Várady Béla Budapesten.

* E rovat alatt közöltékért semmi felelőssége
nem vállal a szerk.

Az 1885. évi országos kiállításon nagy
éremmel kitüntetett: **Verseny és ki-
vitelképességért, nagyban termelés
és fontos javításért.**

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára
s művegyészeti laboratoriuma
ARAD, Szabadságtér 1-ső szám.

A PO-HO

Chinából hozzánk szárazos gyógyszer rövid
idő alatt korápaszterre bírassé lett s rövid
körökben is feltűnést keltett azon hatal-
mas erejével fogva, melylyel az eddigi gyógy-
móddal a legtöbb esetben dacoló beteg-
ségek, mint migrain vagy féltetéses fejfájás
ideges fogfájás, fejszása, sőt még a gyomor-
sába és egyéb idegbajok is — vele gyor-
san és kiváló sikerrel gyógyíthatók.

Használati utasítás: Ujhegyvel 1—2
cseppet kell dörzsölni a szerent, a mint az
ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik erő-
sebben, a homlokban vagy halántékban migrain
esetében; az arczsontban arczsábnál; fei-
tetőn vagy tarkon egyéb fejfájásnál; az áll-
kapcán ideges fogfájás esetében, a gyomor-
ájon gyomorzábnál, vagy hystericus hány-
ingernél.

A Po-Ho különben is igen illő essentia lé-
vén a béltal helyeken az ellentét gyenge
szigetése által elősegíthetjük, mi a ha-
tást fokozza. Mivel ellilánása közben a szem-
tet könnyezésre ingerli, czélszerű azt ilyen-
kor behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosok szaklap a
„Wiener medizinische Wochenschrift” a Po-
Ho felől következők nyilatkozik:

„A Po-Ho itt orvosi, valamint a közön-
ség körében valóságos feltűnést okoz. Hatá-
s migrain, fejfájás és neuralgia esetében
valóban megfáj, 1—2 neurpa a fájdalom azon-
nali csillapítására. Ezen gyógyszer sokszoros
tapasztalás után a legmelegebben ajánlható.”

Ára egyes üvegnek 85 krajczár.

29—48* Kapható Aradon:

Rozsnyay Máttyás,

gyógyszertárban
Szabadságtér 1-ső szám.

Arverési hirdetemény.

Az uj-aradi kir. jbiróság mint tlkvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy Gyulvezán Trejka
székesuti lakos végrehajtatónak Folye Genadiéne
szül. Dobunda Eva székesuti lakos végrehajtatást
szenvedett elleni végrehajtatási ügyében az uj-
aradi kir. járásbiróság területén lévő, Székes-
uton fekvő, a székesuti 154. számú tlkvbén
A. I. 1. 2 5. sor (305—306) 1183, 2828. hrsz.
a. foglalt, 154. ösz. számú ház, udvar és kertre
800 □ öl pótkert és 800 □ öl pótkert és
800 □ öl szántóföldből álló ingatlanságokra
az árverést 1031 forintban ezenel meg-
állapított kikiáltási áron elrendelt és hogy
a fennebb megjelölt ingatlan az 1887-ik
évi július hó 11-ik napján, d. e. 10
órtakor Székesut községi községánál meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10 százalékát, 1031 frt 10 kr. o. é. kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
november 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ügy. min.
rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpá-
pirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az
1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Uj-Aradon, a kir. jbiróság, mint tlkvi
hatóságnál, 1887. évi márczus hó 17. napján.

Kovács Béla,
kir. aljbiró.

Alkalmi vásárlások! Tavaszai időnyre!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönsé-
get, hogy a legújabb árucikkekkal dusan ellátam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérmű-áru

és gyermekjáték-üzletemet.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a ezikkék finomsága felülmúlhatatlanok.

- Egy vég vászon, 30 rőf, 4.50, 5.50, 6.—, 7.—, 8 forint.
- Caoda creasz és sziléziai vászon 5, 6, 7, 8, 9, 15 frt.
- Különféle vásznak rőfe 12, 14, 16, 18, 20, 25, krajczár.
- Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég, 30 rőf 5, 6, 7, 8, 9 forint.
- Különféle oxford zephir 18, 20, 22, 25, 30 kr.
- Kartonok, legújabbak 16, 18, 20, 22, 25 kr.
- Borduros kretonok, legdivatosabbak 20, 22, 25, 30 kr.
- Kockázott és szines szövetek 16, 18, 20, 25 kr.
- Creppek, belegek, csamirok, loden, dupla széles, minden színben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- Fekete lüszterek 20, 22, 25, 30, 40, 50.
- Fekete ternok, kasmir és crepp, dupla széles 55, 60, 70, 80, 90, 1.—, 1.50-ig.
- Finom czerma-mosókémek, gyermek és férfi öltönyökre 25, 30, 40, 50 kr.
- Vitorlavásznak 20, 22, 25, 30 kr.
- Törülközők 16, 18, 20, 25 kr.
- Asztalkendők és pohártörülkő 20, 22, 25, 30 kr.
- Asztalterítők, szinesek 34, 60, 1.—, 1.20, 1.50 2 forint.
- Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50, 4.—; 12 személyre 6, 7, 8 frt.
- Csipke és juttéffüggönyök 20, 22, 25, 30, 40 kr.
- Zsebkendők, fehér és szines, 6 drb 40, 50, 80, 1.—, 3 frt.
- Női- és gyermekcipők esodás olcsó árban.
- Gyermekkoscsik és bölcök.
- Nap- és esernyők 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.50, 2, 3, 4, 5 frt.
- Finom chiffon, oxford és kretoningek 90, 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2 frt.
- Dolgozó-ingek 65, 70, 80, 90 kr.
- Férfi lábravakók vászonból 60, 70, 80, 90 kr.
- Finom női inek 65, 75, 85, 90, 1.20, 1.50, 1.20, 1.50.
- Fehér és szines alsó-szoknyák 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
- Mellfűzők 60, 65, 70, 80, 90, 1.20, 1.50.
- Gyermekingek 60, 70, 80, 90, 1.—.
- Nvakkendők, 14, 18, 20, 25, 30, 40, 50 kr.
- Fin. női hálókorsettek 70, 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
- 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30 kr.
- Gallérok 16, 18, 20 kr.
- Manchetták 25, 30, 35 kr.
- Munkás-sapkák 25, 30, 40 kr.
- Gyermek és férfi nemezkalpakok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 3 frt.
- Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1.20, 1.50, 10-ig.
- Kézi kosarak 25, 30, 40, 60, 80, 1.—, 1.50.
- Czerma, selyem és glacekezték minden színben.
- Gyermekruhák, fiúk és leánykák részére.
- Szőnyegek, paplanok, pokróczok.
- Gépszőnyökök, gyermek- és női kötök.
- Mindennemű selyemkendők, szabóellék, szal-
lagok, rücsök, virágok, gombok, czerának,
pamutok, pünzes-, dolmány- és szivartárcák,
asztal- és tollkészek, kanalak, fog-, haj- és
ruhakéfék, új tajtpipák és szipkák, illatszere-
k, albumok, iskola-táskák, poharak, esem-
egés-tányérok, vajtartók, virágvázák, gumi
és bőrlabdák.

Ezeket kívül feihivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállítási bazáromra,

mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem:

KILENYI ADOLF, Ard,

főtér, Arena-épület, „a kék golyóhoz.” 188—4.8

Póztai megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomogolás ingyen.

Huzás már július 22-én!

Kincsem Sorsjegy a 1 frt. 11 sorsjegy csak 10 ft.

Főnyerés közepében

50.000 ft

10.000 frt, 5000 frt, 20% levon. | 4875 pénznyeremény.

457—2* **KINCSEM-SORSJEGYEK kaphatók:**
WALLFISCH ARMIN urnál és e lapok kiadóhivatalában.

3208—1886. tlkvi. Árverési hirdetemény.

A borosjenői kir. jbiróság mint tlkvi ható-
sár közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár vég-
rehajtatónak Tyuh Ávrám végrehajtatást szenvedő
elleni 348 frt 81uh Ávrám végrehajtatást szenvedő
iránti végrehajtatási ügyében az aradi kir. tör-
vényeszkék területén lévő, az agrisi 284. sz. tlkvb-
ben A. I. 1—7+2. sz. a. foglalt szellessé álló
ingatlanságra nézve az árverést 1199 forintban
ezenel megállapított kikiáltási árban elren-
delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1887. évi aug. hó 24-ik napján, d. u. 4
órtakor Agrisi községánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlan becsárának 10 százalékát, vagy az
1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi
november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-
ministeri rrendelet 8. §-ában kijelölt óvadé-
képes értékpapirban a kiküldött kezéhez let-
tenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170 §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átszolgáltatni.

Kelt Borosjenőn, 1886. decz. 10-én.

A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.

Bagyik,
kir. járásbiró.

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezte

borainak árjegyzéke.

Aradon, Deák Ferencz-utca 33-34., sz.
(Itim-féle házban.)

Fehér borok

- 72 centiliteres palackokban:
- Magyarádi asztali bor 30 kr.
- Magyarádi asztali bor 30 kr.
- Magyarádi bakator 45 kr.
- Literes palackokban:
- Asztali bor 22 kr.
- Magyarádi asztali bor 28 kr.
- Magyarádi asztali bor 40 kr.
- Magyarádi bakator 60 kr.
- Ménes gyoroki asztali bor 1⁴/₁₀ lit. palackokban 28 kr.

Vörös borok

- 72 centiliteres palackokban:
- Ménes-gyoroki 25 kr.
- Ménes-gyoroki 35 kr.
- Ménes-gyoroki 45 kr.
- Ménes-1 literes bor 55 kr.
- Hecto-literenként hordókban:
- Ménes-gyoroki fehér 13—15 frt.
- Magyarádi fehér bor 18—20 frt.
- Ménes-gyoroki vörös 24 frt.
- Ménes-gyoroki vörös bor 28 frt.
- Ménesi 35—60 frt.

Vidki megrendelések pontosan teljesítetnek, me-
lyek legközönségben postautalvány, vagy utánvét
csellalt eszközökkel.

Próbaküldemények postán (3 üveg egy 5 kilós
csmaggal) bérmentve küldetnek 2 frt. 2 frt. 20 kr. és 2
frt. 40 kr. kintbűző borainkól összeállítva, üveg és
csomagolást beleértve.

A bor-árak aradi pinceszékben hordó és palack
nélkül értéket, fizetendők Aradon. Kiváratra hordó-
kat kölcsön adunk, az átérő szonban azokat egy hó
lefordása alatt tisztán és bérmentve visszaküldik, vagy
árat megfizetni tartozik. Palackokt külön 10 kr. szá-
mítatik, üres palackok tisztelt megrendelőinknél dar-
abonként 10 krban visszavetnek. 360—14*

A pinceszékől kikerült palackok czt-
gunk bélyegét a dugón beégetve viselik, mire t-
vérvínket különösen figyelmeztetjük.